Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Queens Apskrity $8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVE—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States,
110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827-1828

No. 203 ★ ★ ★ Richmond Hill 19, N. Y., Antrad., Spalio-Oct., 24, 1950 ★ ★ ★ Metai XL. Dienraščio XXXII.

Kriklai

Uruguajaus vyskupo nuomonė.
Kardinolo Spellmano žygis.
Skandalai.
Kas daryti?

Rašo *R. MIZARA*

Čikagos Marijonų Drauge skaitome:

"Uragvajaus arkivyskupas Antonio Maria Barbieri savo vėliausiame ganytojiškame laiške tikintiesiems nurodė kelius, kuriais einant būtų galima palaikyti taiką tarp darbo ir kapitalo . . ."

Ką gi vyskupas Barbieri siūlo? Ko jis nori? Draugas rašo:

"Darbininkas turi pakankamai uždirbti, kad jis ir jo šeima galėtų būti namų savininkai ir gyventi patogiai pagarboje. Be to negalima laukti gerovės ir taikos.

"Darbininkas savo darbu turi būti patenkintas. Darbas neturi būti laikomas prievarta, našta ar bausme. Jis turi būti taikos šaltinis. Dėl to yra reikalinga sudaryti tinkamas darbo sąlygas . . ."

* * *

Uruguajaus vyskupo siūlymai, kaip matome, yra geri.

Jei darbininkai būtų patenkinti, jei jų algos būtų didelės, jei jų darbo sąlygos būtų pakenčiamos, žmoniškos, tai, iš tikrųjų, neįvyktų tuomet streikų, klasių karas būtų mažiau jaučiamas; gyvenimas pasidarytų malonesnis.

Bet argi taip yra? Ar taip, pagaliau, klasinėje visuomenėje kada nors buvo ir bus?

Žinoma, ne!

Samdytojai, kapitalistai siekiasi prisigrobti pelnų, kiek tik galima daugiausia.

O kad turėtų daugiau pelnų, jie kiek galėdami aštriau išnaudoja darbininkus, mokėdami jiems juo mažesnes algas ir laikydami juos sunkiose darbo sąlygose!

O kai darbininkai pridirba kapitalistams daug produktų, tuomet pastarieji paleidžia darbininkus iš fabrikų, darbaviečių, — palieka juos skurdui ir badui!

* * *

Gal būt Draugo redaktorius pasakys:

— Aa, bet šitaip elgiasi nekatalikiški samdytojai; katalikiški samdytojai yra žmoniški.

Argi?

Prieš trejetą metų Niūjorke sustreikavo duobkasiai kapinių, priklausančių kardinolui Spellmanui.

Jie sustreikavo, reikalaudami didesnių algų ir pagerinimo darbo sąlygų.

Ką gi kardinolas Spellmanas tuomet darė?

Jis organizavo streiklaužius; ir jam pavyko streikas sulaužyti.

Va, kokį "patenkinimą" duobkasiai gavo!

Bet Draugas tuomet kardinolo nekritikavo, — jis jo "žygius" užgyrė!

* * *

Mūsų didmiesčiai skendėja graftinėje baloje.

Niūjorke iškilo skandalas, kokio ilgai šis miestas nebuvo matęs.

Philadelphijoje—skandalas.

Čikagoje—skandalas.

Aukštieji miesto pareigūnai, policijos vadovai kaltinami kyšystėje, grafte.

Kituose didmiesčiuose, veikiausia, padėtis ne geresnė, tik kol kas tai neiškyla viešumon.

Kada piliečiai susipras ir išrinks gerus, teisingus žmones į miestavas administracijas?

Man rodosi, tik Progresyvių Partija tegalės miestus apvalyti. Bet ji turi sustiprėti, o sustiprėti ji galės, jei piliečiai už josios kadidatus paduos savo balsus.

Lapkričio 7 dieną, eidami prie urnų, piliečiai privalo apie tai labai rimtai pagalvoti. Pagalvojus, — paduoti savo balsą už Progresyvių Partijos kandidatus.

* * *

Niūjorko mieste tą partiją atstovauja Amerikos Darbo Partija.

Šiemet ši partija išstoja rinkimuose su savo kandidatų sąrašu visoms svarbesnėms vietoms.

Balsuotojai, pagalvokite!

AMERIKA IŠLEIDO $42,591,000,000 KOVAI PRIEŠ KOMUNIZMĄ UŽSIENYJ

Tatai lėšuoja $283 kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui

Washington. — Nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos iki šiol Jungtinės Valstijos išleido jau 42 bilionus, 591 milioną dolerių svetimiems kraštams remti ir ginkluoti prieš komunizmą, kaip surado bendrasis Senato ir Kongreso Atstovų Rūmo komitetas dėl valdžios lėšų apskaičiavimo.

Padalinus tas išlaidas lygiai per visus amerikiečius, išeina po 283 dolerius daugiau taksų kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui. Be to dar neužteks, nes Trumano valdžia skiria vis daugiau lėšų įvairiom šalim stiprinti prieš Sovietų Sąjungą ir jos draugus, kaip nurodo United Press.

Amerika po Antrojo pasaulinio karo išeikvojo užsieniams beveik tiek, kiek buvo išleista visiems Jungtinių Valstijų valdžios reikalams per šešis ištisus metus pirm to karo.

Valdininkas ragina užšaldyti algas

Washington. — Leonas H. Keyserling, vadas prezidento Trumano patarėjų komisijos dėl ūkinių reikalų, sakė, jog turės būti užšaldytos algos ir kontroliuojamos kainos, norint sulaikyti infliaciją (pinigų vertės smukimą, o kainų kilimą).

Kartu Keyserlingas ragino vėl padidinti taksus daugiau kaip 4 bilionus dolerių, kuriais kongresas neseniai jau pakėlė taksus.

$9,450,000,000 smarkint Anglijos ginklavimuisi

Washington. — Jungtinės Valstijos ragino Angliją dar plačiau ginkluotis. Anglų valdžia atsakė, kad ji galės išleisti tik 9 bilionus, 450 milion. dolerių pasmarkintam ginklavimuisi per ateinančius metus.

Jeigu Amerika nori, kad Anglija dar veikliau ginkluotųsi (prieš Sovietų Sąjungą), tai turėtų duoti anglam daugiau pinigų, sako Anglijos valdžia.

Amerika žada Titui dar $200,000,000 "paskolos"

Belgrad. — Amerikos atstovai siūlė Jugoslavijos valdovui Titui 200 milionų dolerių "paskolos" iš amerikonų kontroliuojamo Pasaulinio Banko. Tito valdžia prašo 300 milionų dolerių ir lengvesnių atmokėjimo sąlygų.

Mirė H. Stimson, atombombinis politikas

Huntington, Long Island. — Mirė Henry L. Stimson, buvęs Jungtinių Valstijų apsigynimo sekretorius (karo ministras), 83 metų amžiaus.

Tai pagal Stimsono patarimą, prez. Trumanas įsakė mesti atomų bombas į japonų miestus Hirošimą ir Nagasaki. Tos bombos nužudė bent 150,000 žmonių, daugiausia moterų ir vaikų, kuomet Japonija ir be to buvo baigiama primušti ir ruošėsi pasiduoti.

Republikonas Stimson seniau buvo prezidento Tafto valstybės sekretorius, o vėliau republikonų prezidentų Coolidge'iaus ir Hooverio kabinetų narys; paskui jis tarnavo kaip demokratų prezidentų Roosevelto ir Trumano apsigynimo sekretorius.

Pabėgęs atominis anglų mokslininkas

London.— Atominis Anglijos valdžios mokslininkas prof. Bruno Pontecorvo išvyko atostogoms į Italiją, o iš Italijos išlėkė į Suomiją. Manoma, jog iš Suomijos jis nukeliavo į Sovietų Sąjungą. Pontecorvo yra gimęs Italijoj, bet įsipilietinęs Anglijoj.

Jis dirbo atominiame Anglijos projekte, kur taip pat bandoma išvystyti pragarinę hydrogeninę bombą.

Anglų valdžia užkūrė slaptuosius savo agentus įvairiuose kraštuose medžioti prof. Pontecorvo; bijo, kad jis galis perduoti Sovietams naujuosius atominius anglų - amerikonų "sekretus."

ŠUVA LAIMĖJO BYLĄ

Edinburgh, Škotija. — Šuva įkando mergaitei veidą, kuomet jinai bandė atimt iš jo kaulą. Mergaitės tėvai apskundė šuns savininką teismui. Teismas nusprendė, kad šuva turėjo teisę ginti graužiamą kaulą.

ORAS.— Šaltoka, apsiniaukę ir lietus.

Valdžios agentai iš naujo suėmė Andrulį ir 6 kitus

Chicago. — Teisingumo departmento agentai pereitą šeštadienį iš naujo areštavo Vilnies redaktorių Vincą Andrulį, kaip buvusį Komunistų Partijos narį, neturintį amerikinės pilietybės. Andrulis laikomas po tuo pačiu $5,000 užstatu, kaip ir po pirmojo arešto.

New York. — Abner Green, sekretorius Amerikiečių Komiteto Sveturgimiams Ginti, pranešė, jog šeštadienį tapo vėl areštuoti ir šeši kiti progresyviai politiniai veikėjai bei unijų vadai New Yorke, Chicagoj, Seattle ir Minneapolyj.

Pirmą kartą jie buvo suimti kaip nepiliečiai sveturgiimai komunistai.

Manoma, jog tai pagal naująjį McCarrano įstatymą dabar antrą sykį areštuoti Andrulis ir tie šeši progresyviai: Frank Borich, Peter Warhol, Moses Resnikoff, James Keller, Ernesto Mangoang ir Boris Sasief.

Vėliausios Žinios

Korėja. — Šiaurinės Korejos partizanai užpuolė amerikonus užnugarin ir atgriebė kelis miestelius bei kaimus.

Washington. — Spalio 22 d. buvo paskirta kaip paskutinė diena susiregistruoti Amerikos komunistams ir vadinamų "komunistinio fronto" organizacijų viršininkams pagal McCarrano įstatymą. Bet niekas dar neužsiregistravo.

Teisingumo departmento valdininkai spėja, kad praeis keli metai, iki tas įstatymas galėtų būti įvykdytas.

Sydney, Australija. — Policija per dvi valandas darė kratą čionaitiniame Komunistu Partijos centre ir užgrobė knygas ir įvairius dokumentus, pagal naująjį įstatymą, kuris uždraudžia Komunistų Partiją Australijoj.

Lake Success, N. Y.—Sovietų delegatas Jungtinėms Tautoms, Andrius Višinskis dėstė savo pasiūlymą dėl taikos. Jis, tarp kitko, pažadėjo, kad Sovietų Sąjunga niekuomet pirma nenaudos atominės bombos.

Višinskis reikalavo pasmerkt kaip karinį kriminalistą tokią šalį, kuri pirma pavartos atominę bombą.

Maskva.— Fabrikinė Sovietų Sąjungos gamyba dabar yra 22 procentais aukščiau pakilus, lyginti su tuo pačiu 1949 metų laikotarpiu.

Amerikonai grumiasi link Mandžūrijos

Koreja. — Amerikonai ir jų talkininkai, Pietinės Korejos tautininkai, veržiasi per Šiaurinę Koreją link Mandžūrijos sienos. Pranešama, kad jie užėmė poziciias tik už 43 mylių nuo Mandžurijos rubežiaus.

Amerikiniai korespondentai teigia, kad Šiaurinės Korejos liaudininkų kariuomenė jau nepajėgia stipriau pasipriešinti; užtai liaudininkų partizanai, daugindami užpuolimus iš kalnų, kai kur užkirto amerikonams kelius ir atgriebė tūlas vietoves.

Tokio. — Generolo Mac Arthuro štabas skelbia, jog per 24 valandas dar 36,000 liaudininkų paimta į nelaisvę; sako, viso iki šiol amerikonai ir jų talkininkai suėmė jau 140,000 šiaurinių liaudininkų kareivių ir oficierių.

Bilionas dolerių išleista kompanijų "lobėms"

Washington. — 152 korporacijos per pastaruosius pusketvirtų metų išleido $32,124,800 "apdirbinėti" kongresmanams ir senatoriams, kad gamintų pelningus joms įstatymus, kaip surado tyrinėjantis kongresmanų komitetas. Tokie Kongreso narių apdirbinėjimai vadinami "lobėmis".

Viso gi tūkstančiai įvairių biznių per tą laikotarpį išleido bilioną dolerių, kad paveiktų Kongresą darvti naudingus tiem biznim nutarimus, sako minimas komitetas.

Korėja. — Pranešama, jog amerikonai belaisviai tapo išgabenti iš Pyongyango į patį žieminiai-rytinį Šiaurinės Korejos kampą.

Filipinų valdžia suėmė 105 tariamus komunistus

Manila. — Filipinų policija areštavo 105 nužiūrimus komunistus, jų tarpe ir Angelą Bakingą, užsienio reikalų ministerijos valdininką.

Valdžia kaltina suimtuosius kaip valstiečių (Huhbalahapų) sukilimo rėmėjus. Ji taipgi skleidžia paskalus, kad komunistai "tykoję žudyt" aukštuosius valdininkus ir generolus.

Suimtieji nepaleidžiami už jokius užstatus.

New York. — Walter Lynch, demokratų kandidatas į New Yorko valstijos gubernatorius, klausia republikoną gubernatorių Dewey, kodėl jis paleido iš kalėjimo raketierių - gengsterių vadą Lucky Luciano.

SOVIETAI IR JŲ KAIMYNAI ŠAUKIA NELEIST ATGINKLUOT VOKIETIJĄ

Siūlo vieną demokratinę ir taikingą valdžią Vokietijai

Praga, Čechoslovakija.— Sovietų Sąjungos premjero pavaduotojas Viačeslavas Molotovas ir septynių draugiškų Sovietams kraštų užsieniniai ministrai išleido atsišaukimą, raginant, kad Jungtinės Valstijos, Anglija, Francija ir Sovietų Sąjunga išvien pasižadėtų, jog "neleis atginkluot Vokietiją ar traukt ją į bet kokius užpuolingo karo planus."

Tas atsišaukimas buvo pagamintas per dviejų dienų konferenciją, kur dalyvavo Molotovas ir užsienio reikalų ministrai Albanijos, Bulgarijos, Čechoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos, Lenkijos ir rytinės Demokratinės Vokiečių Respublikos.

Bendrasis jų pareiškimas kaltina Ameriką ir Angliją už vokiečių armijos organizavimą vakarinėje Vokietijoje, pridengiant tą armiją "valstybinės policijos" vardu. Tvirtina, kad anglai-amerikonai planuoja ir atvirai rekrutuoti vakarinės Vokietijos armiją kaipo Atlanto kraštų kariuomenės dalį prieš Sovietų Sąjungą ir naująsias rytines demokratijas.

PASIŪLYMAI

Sovietai ir tie septyni jų kaimynai siūlo:

Amerika ir trys didžiosios europinės valstybės privalo pasižadėt įvykdyti Potsdamo sutartį, kad būtų įkurta vieninga, demokratinė ir taikinga Vokietijos valstybė.

Turi būti uždrausta gaivinti karinę Vokietijos pramonę.

Reikia nedelsiant daryti taikos sutartį su Vokietija ir ištraukti visą svetimųjų kariuomenę už vienų metų po taikos sutarties pasirašymo.

Sudaryti konstitucinę visos Vokietijos tarybą su lygsvariška atstovybe iš vakarinės ir rytinės Vokietijos. Ši taryba turėtu paruošt veiksmus dėl įsteigimo laikinosios, taiką mylinčios, demokratinės ir savarankiškos valdžios visai Vokietijai. Taryba taipgi turėtų įteikti savo pasiūlymus Amerikai, Sovietų Sąjungai, Anglijai ir Francijai užgirti.

Šios keturios didžiosios valstybės turėtų tartis dėl taikos sutarties paruošimo pirma, negu bus įkurta bendra visai Vokietijai valdžia.

Tarsis "Penki" didieji Jungtinėse Tautose

Lake Success, N. Y.—Politinis Jungtinių Tautų seimo komitetas vienbalsiai priėmė Irako ir Syrijos pasiūlymą, kad penkių didžiųjų valstybių atstovai tartųsi, kaip ramiai išspręst tarpsavinius jų ginčus — Amerikos, Anglijos, Sovietų Sąjungos, Francijos ir Kinijos.

Sovietų delegatas Andrius Višinskis siūlė pakviesti Kinijos Liaudies Respubliką, kaip visos Kinijos atstovą tuose pasitarimuose. Bet politinio komiteto dauguma atmetė Višinskio pasiūlymą ir nutarė, kad Čiang Kai-šeko kinų tautininkų delegatas "atstovautų" Kiniją.

Galų gale, ir Višinskis balsavo už didžiųjų valstybių pasitarimą, nepaisant, kad bus įterptas Čiango delegatas.

Vietnamiečiai išvijo francūzus iš Langsono

Saigon, Indo-Kina.—Vietnamo liaudininkai išmušė francūzus iš Langsono, paskutinės ir stipriausios francūzų tvirtovės šiaurinėje Indo-Kinoje. Tuo būdu francūzai išvyti jau iš paskutinės pozicijos ruožte, kuris rubežiuojasi su Kinija.

Francūzų kariuomenė tapo priversta pabėgti iki 60 mylių į pietus nuo Langsono.

CIO ir AFL prieš McCarrano įstatymą

Washington. — Daugelis CIO ir Darbo Federacijos unijų vadų savo parašais parėmė progresyvių amerikiečių atsišaukimą, kad Kongresas panaikintų žandarišką McCarrano įstatymą.

Tarp pasirašiusių tą atsišaukimą yra jau 25,000 pažangių amerikiečių, tame skaičiuje mokslininkai, rašytojai, artistai, protestantų kunigai ir daugelis kitų.

Francijos seimas užgyrė valdžios karą Indo-Kinoj

Paryžius. — Francijos seimas 353 balsais prieš 215 pareiškė pasitikėjimą premiero Pleveno valdžiai kas liečia francūzu karą prieš Vietnamo liaudies respublika Indo-Kinoje.

Už francūzų nukentėtus sumušimus politikieriai kaltino Ameriką; sakė, Amerika per mažai davė Francijai karinės paramos.

Tik 5 metai kalėjimo už pačios primurdymą

Newark, N. J. — Pasigėręs Joseph Olohan nužudė savo žmoną, laikydamas jos galvą po vandeniu vonėje. Už tai nuteistas 5 iki 9 metų kalėti.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kam masinis žmonių skerdimas apsimoka

Didelis kraujo praliejimas, masinis žmonių skerdimas pasidarė pasenusiam kapitalizmui gyvybiniu stimulantu. Tai ne išmislas, bet faktas.

Pasiskaitykite sekamą pranešimą iš Lake Success, iš Jungtinių Tautų:

"Jungtinių Tautų nariai šiandien (spalio 19 d.) gavo raportą, kuris sako, kad Korejos konfliktas—su jo didžiuliu pareikalavimu maisto produktų ir reikmenų—incidentališkai paskaistino ekonominę padėtį daugumoje šalių.

"Toki pagerėjimą pasauliniam ekonominiam paveiksle raportavo Maisto ir Agrikultūros Organizacijos ekspertai savo metinėje 'pasaulinės padėties' apžiūroje. Jų atradimų sutrauką padaro Norris E. Dodd, Jungtinių Tautų agentūros generalinis direktorius, sakydamas, kad kartusis susikirtimas Azijoje ir praplėtimas ginklų gamybos yra daug naudingesnis tarptautinei maisto situacijai, negu visos taikiškos pastangos per visus paskutinius ketverius metus."

Aštresnio pasmerkimo visai kapitalistinei santvarkai niekas nebegalį išduoti, kaip šis žiaurus, šaltas Maisto ir Agrikultūros Organizacijos ekspertų raportas. Masinis žmonių skerdimas per trejetą mėnesių davė daugiau "gero" kapitalistinei ekonomikai, negu visos ištisų keturių metų taikaus gyvenimo pastangos!

Mums, amerikiečiams, netenka ieškoti toli pilniausio šios tiesos įrodymo. Korėjoje konfliktas dar kartą Amerikai išsprendė nedarbo problemą. Juk prieš keletą mėnesių jau buvo pasidaręs nedarbo klausimas baisiausiu klausimu. Visa šalis buvo pradėjus dejuoti: Blogai, blogai! Jau pati vyriausybė buvo pripažinus, kad tarpe trijų ir keturių milijonų darbininkų vaikštinėjo be darbo. Kiti milijonai darbininkų jau tik dalį laiko tegalėjo išdirbti.

Bet štai karas Korėjoje! Ir tuojau, kaip kokia magiška lazdelė, išnyko iš visos šalies balsai apie artėjančią ekonominę krizę, apie didėjančią nedarbo pavietrę....

Norris E. Dodd, kuris taip trumpai ir drūtai suformulavo minėtu ekspertų atradimus, lig ir sąžinės graužiamas, pastebi, kad tokia padėtis neparodo per daug didelės pasaulinės vadovybės išminties, tačiau sušilęs ragina išnaudoti šį karą, šį masinį žmonių skerdimą iki aukščiausio laipsnio susistiprinimui ekonominiai.

Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad kai šis konfliktas pasibaigs, reikės ieškoti kito, kad apsisaugojus nuo ekonominio susmukimo. Ir taip be galo. Taikus gyvenimas kapitalistinei ekonomikai nebepanešamas. Reikia karo, reikia konfliktų, reikia masinio naikinimo žmonių ir turto, kad kapitalizmas galėtų toliau tęsti savo gyvenimą.

Herbert Hooveris turis kuo didžiuotis

"Kur dabar mes randamiesi?" buvo Herbert Hooverio tema prakalbos, pasakytos per radiją spalio 19 dieną. Tas visų kraštutiniausių Amerikos reakcijonierių tėvas ir mokytojas sakosi turis kuo šiandien pasidžiaugti. Jam džiugu, kad pagaliau mūsų vyriausybės politika pradedanti persiimti jo filosofija. Pavyzdžiui, keletas mėnesių atgal jis iškėlęs klausimą, kad reikia iš Jungtinių Tautų vyti laukan Tarybų Sąjungą. Dabar prie to jau esą einama.

Bet tuo savo laimėjimu Hooveris dar nėra pilnai patenkintas. Jam dar vistiek atrodo, kad Amerikos ir kitų senosios santvarkos kraštų vadovybės nepakankamai kovoja komunizmą, nepakankamai ruošiasi naujam pasauliniam karui. Jis tiesiog reikalauja, kad jeigu Vakarinės Europos ir kitos kapitalistinės šalys nepasitaisys ir nesiims smarkesnių tempų sustiprinimui savo militarinių jėgų, kad joms būtų pagrumota nutraukimu Marshall Plano paramos.

Hooveris negalįs net suprasti, kodėl Amerikos vadovybė, nuo to laiko, kai jis buvo išprašytas iš Baltojo Namo, taip nemokanti arba neturinti noro apsidirbti su komunizmu. Kur tik su juo susikertama, girdi, ten paklystama. Tik vieną sykį tikrai gerai ir patenkinančiai mūsų vyriausybės tapo pasirodyta, tai, būtent, šiame atsitikime su Korėja.

Pirmutinis ir didžiausias Amerikos vadovybės nusidėjimas buvęs papildytas dar 1933 metais, kai prezidentas Rooseveltas pripažino Tarybų Sąjungą. Pirmiau visi prezidentai ir valstybės sekretoriai, tiek demokratiški, tiek republikoniški, sako Hooveris, atsisakė pripažinti, bet Rooseveltas pripažino.

Kitas baisus prasižengimas to paties Amerikos prezidento buvęs padarytas 1941 metais, kai Hitleris užpuolė Tarybų Sąjungą, o mūsų vyriausybė nusiskubino Tarybų Sąjungai talkon prieš Hitlerį. Tegul Hitleris būtų apsidirbęs su Maskva.

Mes visi žinojome, kad Hooverio simpatijos visuomet buvo Hitlerio pusėje, bet tik dabar taip aiškiai ir atvirai jis jas išreiškė. Amerika turėjo leisti Hitleriui. laimėti karą! Štai ko norėjo Hooveris ir jo šalininkai. Jie pasigenda Hitlerio. Jie negali dovanoti Amerikai, kad jinai bendromis pastangomis su Tarybų Sąjunga ir kitomis šalimis sutriuškino tą pasaulinį pabaisą—hitlerizmą.

Jungtinių Tautų Asemblėjoje

Rašo akredituotas Laisvės korespondentas

KOMISIJŲ SKYRIMAI IR KITKAS

Lake Success. — Praėjusį ketvirtadienį pirmasis asemblėjos politinis komitetas telaikė tik vieną sesiją—popietinę. Jam teko užgirti bendrą rezoliuciją, kurioje buvo įjungti amerikiniai siūlymai, taipgi reikėjo išrinkti dvi komisijos, kurias rezoliucija numatė įkurti.

Komisijos yra sekamos: **Peace Observation Commission** (atsieit, Taikai Saugoti Komisija) ir **Collective Measures Committee** (atsieit, Bendriesiems Žygiams Derinti Komitetas). Abu komitetai privalą būti sudaryti po 14-ką narių.

Kenneth Younger (Anglijos delegatas) į pirmąją komisiją pasiūlė sekamas valstybes: Kiniją, Colombiją, Čechoslovakiją, Prancūziją, Indiją, Iraką, Izraelį, Naująją Zelandiją, Švediją, Pakistaną, Tarybų Sąjungą, Angliją, Jungtines Valstijas ir Uruguajų.

Višinskis sesijoje nedalyvavo, tai **Jakovas A. Malikas**, Tarybų Sąjungos delegacijos vardu, prikergė pataisymą, kad: vieton žodžio "Kinija" būtų įdėta **Kinijos Liaudies Respublika.** Prie savo pataisymo jis pridėjo ir komentarą, sakydamas, jog į komisiją turinti įeiti ne toji valdžia, kuri nieko neatstovauja, bet tokia, kuri atstovauja kraštą, liaudį, o tokia valdžia yra Kinijos Liaudies Respublikos valdžia, bet ne Kuomintangas. Negalima iš komisijos daryti juokų, sakė jis.

Mr. Younger tam priešinosi, sakydamas, jog esmėje, principe, jis sutinka su Maliku, bet kol Kinijos Liaudies Respublika nėra priimta į Jungtines Tautas, tai negalima esą jos dėti į komisijas.

Dr. T. F. Tsiangas (Kuomintango atstovas) teigė, būk Kinijos Liaudies Respublika Kinijos neatstovauja, — jis, girdi, atstovaująs kinų tautą! Kinijos Liaudies Respublika esanti niekas daugiau, kaip "Tarybų Sąjungos pupetas."

Sir Mohammad Zafrulia Khan (Pakistano delegatas) parėmė Anglijos delegato nuomonę.

Malikas pakartojo, jog jis nesutinkąs su Mr. Younger; Tarybų Sąjungos delegacijai šis klausimas yra principo klausimas, sakė jis. Atsakydamas Tsiangui, Malikas pridėjo: kai pupetas vadina krašto vyriausybę "pupetu" — yra nieks daugiau, kaip juokas.

Maurice Schumann (Prancūzijos delegatas) davė sumanymą, kad būtų nubalsuota, ar iš viso Maliko pataisymas galima balsuoti; jis, Schumannas, esąs tam priešingas.

Na, ir tuomet Schumanno siūlymas buvo balsuotas: 41 balsas paduotas už jį, 7 prieš, o 10 susilaikė.

Dr. Victor Andres Belaunde (Peru delegatas) skundėsi, kad permažai Lotynų Amerikos kraštų įdėta į komisiją.

Nizar Kijali (Syrijos delegatas) siūlė, kad kiekviena šalis, nominuota į komisiją, būtų balsuota paskyrium, — vadinasi, būtų net 14-ka balsavimų, užuot vieno!

Turiu priminti, jog Syrijai ir kitoms arabų bloko valstybėms nepatiko, kam yra įdėtas komisijon Izraelis; arabai tuo būdu tikėjosi galėsią Izraelį išbalsuoti laukan.

Bet pirmininkas ir Anglijos Mr. Younger pasipriešino Syrijos atstovo siūlymui. "Tai absurdas", sakė Mr. Younger.

Tuomet Syrijos delegatas savo įnešimą atšaukė.

Eita balsuoti.

50 balsų buvo paduota už; prieš — nei vieno; 8 susilaikė. Tarp susilaikiusiųjų buvo Irakas, Lebaronas, Peru, Panama, Afganistanas.

Kaip matome, rytinis (tarybinis) blokas balsavo už komisijos sąstatą. Bet kai jau buvo nubalsuota, tai Malikas paėmė balsą ir sakė: balsuodama už šį įnešimą, Tarybų Sąjungos delegacija turi galvoje, kad žodis "Kinija" yra suprastas **Kinijos Liaudies Respublika.**

Antrasis komitetas taipgi buvo išrinktas dauguma balsų. Jin įeina: Australija, Belgija, Brazilija, Burma, Kanada, Egyptas, Francūzija, Meksika, Filipinai, Turkija, Anglija, Jungt. Valstijos, Venezuela, Jugoslavija.

Tuomet eita balsuoti bendra, ištisa rezoliucija.

Siūloma, kad balsavimas būtų vardošaukiu. Pirmininkas siūlymą priima.

Malikas ima balsą ir sako: Vakar, kai buvo paskyri šios rezoliucijos punktai čia priimti, tai Amerikos radijo komentatoriai tuojau paskelbė, jog šitie punktai užduoda smūgį **vetui,** užduoda smūgį Jungtinių Tautų čarteriui. Anksčiau mūsų delegacijos galva, Višinskis, plačiai aiškino, jog taip yra ir bus. Jeigu taip, jeigu ši rezoliucija taikoma čarteriui pakirsti, tai T. Sąjungos delegacija balsuos prieš ją.

Balsavimo pasekmės: 50 už; prieš — 5; susilaikė—3.

Indijos delegatas tuomet paėmė balsą ir sakė: Indija susilaikė nuo balsavimo dėl to, kad ši rezoliucija ruošia pasaulį ne taikai, bet karui; mano krašto vyriausybė tam nepritaria ir dėl to aš susilaikiau nuo balsavimo.

Kas gi minėtoje rezoliucijoje tokio yra? Kadaise aš buvau žymėjęs turinį. Čia tiek priminsiu:

1. Įsteigti du (paminėtuosius) komitetus ar komisijas.

2. Bet kurie septyni Saugumo Tarybos nariai gali sušaukti specialę asemblėjos sesiją bėgyje 24 valandų, jei atsitinka koks nors kur nors "nesusipratimas", agresoriui suvaldyti; asemblėja turi teisę tuomet daryti, ką ji nori be Saugumo Tarybos.

3. Reikalauja, kad valstybės, priklausančios Jungtinėms Tautoms, suorganizuotų ginkluotus kariuomenės dalinius ir laikytų juos paruoštus; kai Saugumo Taryba ar generalinė asemblėja pareikalaus, tie kariuomenės daliniai turį būti pasiųsti ten, kur bus nurodyta.

Dabar ši bendroji rezoliucija, kurią politinis komitetas praėjusį ketvirtadienį priėmė, bus pasiūlyta asemblėjos pilnačiai, bendrai sesijai. Kad rezoliucija ten bus priimta, abejoti netenka.

Jūsų korespondentui atrodo, jog Tarybų Sąjungos delegacija deda didžiulių pastangų išsilaikyti Jungtinėse Tautose; nepaisydama vakarinio bloko siekimosi ją išstumti iš Jungtinių Tautų, T. Sąjunga laikosi ir, atrodo, laikysis, energingai darbuodamasi už taikos pasaulyj išlaikymą.

— Tarybų Sąjunga,—sako tūli, — ne juokais pradėjo taikos ofensyvą. Nemažai net ir vakarinio bloko tautų tam pritaria, nors perdaug garsiai pasisakyti jie dar vis neišdrįsta.

Reikėtų sušaudyt, bet ar sušaudys?

Geležinkeliečių savaitraštis "Labor" pasipiktinusiai rašo apie didžiuosius pelnagrobius. Jie daro didžiausius pelnus iš kraujo ir gyvybių tų amerikiečių, kurie pasiųsti Korėjon "kovoti komunistus." Štai, sako, Amerikos Orlaivyno galvos pareiškė, kad jos turi vėl gauti iš Kongreso lėktuvams nuo 315 iki 360 milijonų dolerių. Kodėl? Ogi todėl, kad už jau paskirtus pinigus negalima nupirkti tiek lėktuvų, kiek nutarta nupirkti. Lėktuvų gaminimo viešpačiai pakėlė kainas.

"Labor" rašo, kad apie tai išgirdęs vienas kongresmanas taip pasipiktino, jog sušuko: "Tuos sutvėrimus reikėtų suimti saulei patekant ir sušaudyti viešoje aikštėje."

Sutinkame, kad pelnagrobiai visi, o ne tik tie, kurie iš lėktuvų gamybos darosi didelius pelnus ir apiplėšia Amerikos žmones, turėtų būti skaudžiai nubausti. Bet kas juos nubaus?

Juk pelnagrobių agentai sėdi valdžioje ir Kongrese. Tas pats kongresmanas, kuris pasakė, kad tuos pelnagrobius reikėtų sušaudyti viešoje aikštėje, veikiausia yra kokios nors korporacijos advokatas. Iškeikęs pelnagrobius, jis pats balsavo už pridėjimą milžiniškos sumos prie pirmiau paskirtų pinigų lėktuvų supirkimui iš privatiškų firmų. Juk beveik vienbalsiai Kongresas yra balsavęs už visas sumas, kokių tik prezidentas pareikalavo apsiginklavimo reikalams. S.

Teismas nusprendė, kad Floridos negrai gali golfyti sykiu su baltaisiais

Washington.— Aukščiausias Jungtinių Valstijų Teismas nusprendė, kad negrai turi lygią teisę naudoti golfo lošimo aikštes ir kitus miestinius sportų įrengimus, kaip ir baltieji.

Aukščiausias Teismas tuo sprendimu panaikino Floridos miestų įstatymus, užginančius negram golfyti sykiu su baltaisiais.

Washington. — Besikalbėdamas su korespondentais, prez. Trumanas pranašavo didelius demokratų kongresmanų ir senatorių laimėjimus ateinančiuose rinkimuose.

Baimė verčia žmones taisytis

Federalinio Saugumo Administratorius Oscar R. Ewing džiaugiasi, kad mūsų teismai baigią išmušti iš Amerikos rasinę diskriminaciją. Jis mano, kad šie 1950 metai gali įeiti Amerikos istorijon kaipo metai, kuriais mūsų šalies aukštojo mokslo įstaigose buvo padaryta galas antraklasei pilietybei, tai yra, išnyko diskriminacija prieš negrus.

Administratoriaus Ewingo argumentacija tiek įdomi, kiek naujoviška. Ne iš gero mes, amerikiečiai, sako jis, turime pabaigti diskriminaciją prieš juodosios spalvos amerikiečius. Mes esame priversti tai padaryti, jeigu norime "atsikratyti komunistų." Jis pareiškė:

"Bet koks neteisingumas, papildytas Jungtinėse Valstybėse prieš rasines bei religines grupes, pasidaro grūdais komunistinės propagandos malūnui. Nežiūrint jų tikslo, amerikiečiai, kurie padeda diskriminacijai, arba ją toleruoja, parašo kopiją Maskvos Radijo programai.

"Nepadarykite klaidos — komunistai išnešios visais keturiais vėjais kiekvieną tokį mūsų nepasisekimą. O tie vėjai, bepūsdami karštai virš Azijos, Afrikos ir Artimųjų Rytų, išdžiovins tuose kraštuose persipildžiusį geros valios rezervuarą."

Kitaip pasakius, mes turime pasitaisyti, mes turime pasidaryti gerais žmonėmis iš baimės. Atrodo, kad nors jau tiek komunistai pasitarnauja, kad priverčia baltuosius šovinistus rimtai pagalvoti apie savo nuodėmes prieš negrų rasę.

Labai gaila, kad žmonės turi taisytis ir mokytis iš baimės. Daug gražiau ir sveikiau esti, kai žmonės sukultūrėja iš savo valios, iš savo susipratimo.

Amerikonas

DARBININKŲ SVEIKATA

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.

TIRPSTA IR DILGSI RANKOS IR KOJOS

Gerb. gydytojau, aš esu moteris, 42 metų amžiaus, turiu trejetą vaikų. Vidutinio sudėjimo ir sveikatos. Ko aš noriu paklausti. Man taip užeina, kad tirpsta ir maudžia, lyg dilgsi rankos, kartais ir kojos. Vis dažniausia nakčia. Užeina kartais ir dieną. Trukdo miegą. Kai kada mėšlungis traukia. Prisieina keltis, pavaikščiot arba patrainiot, pabraukyt. Nuo ko tai galėtų būt ir kaip tai prašalint?

Atsakymas.

Tokie tirpuliai ir dilgsėjimai dažniausia paeina nuo spaudimo nervų ir jų šakų. Gal čiužinys duobėtas, gal spyruoklės išklibusios, išsišovę ir spaudžia tą ar kitą nervą. Nepatogi lova daug nesmagumų padaro. Patikrinkite tai.

Gali būti nervai ir šiaip arzūs, netikusiai paveikti, įjaudinti, nuo kokių nuodingų medžiagų. Tokių nuodų susidaro organizme, kai gauni "šaltį", slogą, katarą, influenzą ar kitokią "virusinę" ligą. Net ir didelis nuovargis ir sunkus fizinis darbas užteršia organizmą nuovargio medžiagomis, rūkštimis, kurios jaudina nervus, o į raumenis įsimeta mėšlungis, dėl kraujagyslių susitraukimo ir kraujotakos sumažėjimo tūluose raumenyse.

Gali būti net ir organinių trūkumų. Pasitaiko įdegimų nugarkaulio kaulų susinėrimuose. Iš to esti slėgimo į nervų šaknis, kur jie išeina iš nugarkaulio smegenų.

Be to, gali savingai veikti ir endokrinės (vidinės) liaukos— kiaušidės, skydinė liauka. Tų liaukų iškrypimai neigiamai paveikia kraujo apytaką, ypač kai tenka rankas mirkyti šaltam vandeny, virtuvėj, prie darbo.

Tincture of iodine— iodino po 1 lašą kas diena gerai yra imti, į vandenį ar pieną. Tatai pagyvina skydinę liauką.

Moteriški lytiniai hormonai — karščiagamiai (estrogenic hormone) daug trūkumų atitaiso ir pagydo.

Gali palengvint tą tirpulį, bent laikinai ir dar kokie preparatai. **Antialerginiai, antihistaminiai** preparatai **(pyribenzamine, neohetramine, benadryl, hydrillin** ir t. p.), po tabletę, gult einant. Chinina **(quinine),** aspirinas, priskolinas **(priscoline)** praskleidžia kraujogysles ir atleidžia spazmus.

Čia jau reikia pasitikrinti su gydytoju ten pat ant vietos.

Beje, **vitaminų** niekad neužmirškite.

Neprisivarginkite perdaug, dažniau pasilsėkite, suliaunėkite.

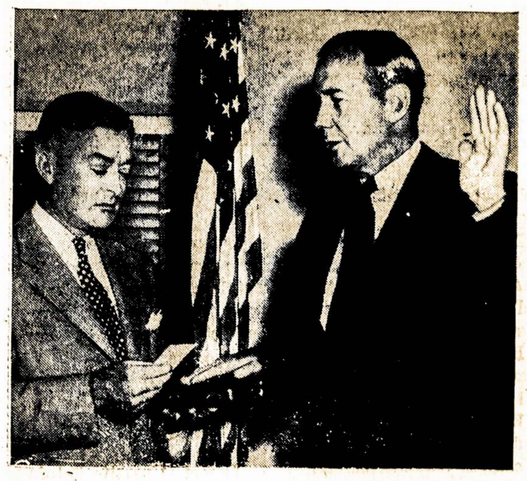

Dešinėj prisiekdinamas naujas Ekonominės Kooperacijos Administracijos direktorius William C. Foster.

Daugiau galvokime rašydami

Prisiminimai apie J. Perkūno sumušimą

"Laisvės" No. 183 ir "Vilnies" No. 225, š. m. tilpo draugo V. J. Stankaus korespondencija, po antgalviu **"Kelionės Įspūdžiai"**, kurioje aprašomas J. Perkūno sumušimas. Pati korespondencijos antraštė — "Kelionės Įspūdžiai" —nesiriša su svarbiausiu aprašymu, būtent, su Perkūno sumušimu, 36 metai tam atgal, Hoosick Falls, N. Y. Bet čia nėra taip jau svarbu ir ne dėl to šis rašinys rašomas, nors, visgi reikėtų žinoti ir tai, jog antgalvį turi atitikti po juo sekantis raštas.

Svarbiausi netikslumai d. V. J. Stankaus korespondencijoj šie: Stankus rašo:

"Prieš pirmą pasaulinį kara ten gyvavo LSS kuopa, kuri tais laikais surengė newyorkiečiui aptiekoriui - prelegentui (kodėl ne kalbėtojui?—S. P.) J. Perkūnui prakalbas." Toliau rašoma apie mušeikas:

"Atėjo į prakalbas ginkluoti iki dantų ir sukėlė lermą... Jie sumušė kalbėtoją Perkūną iki sąmonės netekimo ir sužalojo kitus tų laikų socialistus — prakalbu rengėjus."

Tai pats svarbiausias korespondencijos branduolys, tačiau jis neatitinka faktams:

1) Hoosick Falls, N. Y., niekad nebuvo ir nėra LSS kuopos: 2) neesanti kuopa negalėjo ir nesurengė Jonui Perkūnui prakalbų; 3) Perkūnas nebuvo sumuštas "iki sąmonės netekimo" (Juk žmogui galima ir kaulus sulaužyti, bet jei jo galva ir krūtinė nepaliesta, jis nepraras samonės. Taip buvo su Perkūnu); 4) "ginkluoti iki dantu" — neapgalvotas perdėjimas ("Laisvės" išbraukti žodžiai "iki dantų", bet "Vilnyi" iie atspausdinti); 5) kiti du sumušti skirtingoj (ne prakalbų) vietoj ir skirtingu laiku.

Toks rašėjo "šaudymas pro cielius" ir nepataikymas i faktus, žinantiems tikrą dalykų stovi sukelia abejone ir apie kitus jo aprašymus ir tas puldo kaip rašėjo, taip ir laikraščio gerą vardą ir pasitikėjimą.

★

Apie Perkūno sumušimą, 36 metai tam atgal, mes tuomet plačiai ir ne kartą rašėme "Kovoj", "Laisvėj" ir "Keleivyj." Kurie turite virš minėtu laikraščių 1913-14 metu (datu nepamenu) komplektus, tai ten galite surasti visus faktus.

Nežinau, kodėl mano geras ir senas draugas schenectadietis, Antanas Gudzinskas, praeitais metais rašydamas "Laisvėje" savo atsiminimus, praleido nepaminėjęs Perkūno sumušimą. Juk jis daugiausia rūpinosi Perkūno ir kitų dviejų sumuštų reikalais. Juk ne kas kitas, o tik draugė L. Gudzinskienė buvo pirma, kuri Perkūnui sumuštus, pamėlynavusius pečius ištrynė vaistais. Už kelių dienų Gudzinskas ir aš nuvykome iš Schenectady aplankyti ligoninėje esančius sumuštus **Orantą** ir **Sparą**, kuriuos tie patys razbaininkai, pasitikę Hoosick Falls stotyje, grįžtančius iš Schenectady nuo Perkūno prakalbų, biauriai sužalojo!

Kuomet aš pirmu syk savo gyvenime pamačiau taip biauriai sumuštus Perkūną, Sparą ir Orantą už skleidimą darbininkiškos apšvietos, tai tuomet mano jaunuoliška siela užsiartavojo, kaip plienas ir aš prisiekiau pats sau, kad kol gyvas būsiu, visomis jėgomis veiksiu su tais, kurie šviečia darbininkus ir kovoja prieš fanatizmą ir kapitalizmą!

Prabėgus 36 metams, vieni, matyt, užmiršo, o kiti visai nežino apie virš minėtus įvykius, todėl, manau, ne pro šalį bus tatai pakartoti.

★

36 metai atgal, New Yorko valstijos šiaurinėje dalyje susitvėrė LSS XIII rajonas ir tas rajonas surengė pirmą savo prakalbu maršruta kalbėtojui Jonui Perkūnui. Prakalbos buvo rengiamos ne tik kur buvo LSS kuopos, bet ir ten, kur nebuvo kuopu nei iki tam laikui prakalbų. Toks kaip tik ir buvo Hoosick Falls, tamsybėje paskendęs miestelis. Rajonas ir plakatus bendrai pagamino vieno turinio visoms prakalboms, tik kiekvienam miestui reikėjo pridėt skirtinga datą ir prakalbų vieta. Plakatų teksta parašė schenectadietis Vaznelis. Plakatuose buvo vienas **neapgalvotas** sakinys, kuris, veikiausia, pakaštino fanatikus prie sumušimo kalbėtoio. Dalis to sakinio skambėjo šiaip: **"Atvažiuoja Perkūnas, tik ne tas, kuris daužo bažnyčiu bokštus..."**

Perkūnas tapo sumuštas ne už jo gerą ar blogą kalbėjimą. Jam keli girti padaužos neleido nei pradėt kalbą. Jam vos ištarus kelis žodžius, jis buvo nutrauktas nuo pastolio ir biauriai mušamas ir spardomas ant grindų. Bet jis neprarado samonės, nes visą laiką išsilaikė kniupščias ir rankomis apkabinęs laikė savo galva. Todėl jam nečiai buvo labai sudaužyti, suspardyti. Kuomet Perkūnas nudavė, kad jau nebegyvas, tada ta govėda pastvėrus jį nunešė prie durų ir paleido laiptais žemyn nuo antro aukšto. Bet Perkūnas tikslias labai sudribo ir risdamasis žemyn, lyg susilaikydamas, tai ant vieno, tai kito laipto, vis saugojo, kad nesudaužyt galvos.

Įsiutę fanatikai greit išsiskirstė, nežinodami, ar kalbėtojas gyvas ar užmuštas. Tuomet Sparas ir Orantas apkabinę nusivedė pusgyvį Perkūną. Girdėjome, kad vienas iš tų mušeikų, pabūgęs elektrinės kėdės, išdūmė tą pačią naktį iš Hoosick Falls.

Po to sumušimo, Perkūnas dar baigė maršrutą, nors labai silpnai kalbėdamas Schenectady. Bet jo silpna kalba buvo šimtą kartų svarbesnė už griausmingiausią prakalbą. Ne vienam išspaudė ašaras, kurie suprato jo kančias ir pasišventimą!..

LSS XIII rajonas greit įkūrė fondą ir aukos pradėjo plaukti dėl užvedimo teismo prieš tuos sufanatizuotus razbaininkus. Mums, schenectadiečiam, buvo pavesta tuomi rūpintis.

Visiems seniems draugams pittsburgiečiams gerai pažystamas energingas **Juozas Semsis** (tuomet jis gyveno Schenectady) buvo pasiųstas neribotam laikui į Hoosick Falls. Jo užduotis buvo sužinoti tų mušeikų vardus ir adresus, surasti liūdininkus, kurie teisme liūdytų, kas ir kaip mušė kalbėtoją ir vėliaus Sparą ir Orantą; sužinot, kokiame teisme ir koks teisėjas vestų tą byla.

J. Semsis išbuvo, rodos, virš dviejų savaičių Hoosick Falls, kaipo pasiųstas mūsų slaptas detektyvas, bet rezultatai buvo prasti: Pats didžiausias kaltininkas, kaip minėjome, jau buvo išdūmęs. Kitu vardai sužinoti, bet viešai teisme liudininkai atsisakė prieš tuos razbaininkus liudyti (bijojo). Gi byla turėtų pirmiausia citi pas skvajerą, kuris dienomis popierauja namus, vakarais teisia (jei turi ką), o subatvakariais griežia ir geria smuklėse...

Po tokio ištyrimo, nutarta nei nepradėti tame tamsiame užkampy ieškoti teisme teisybės. Tam tikslui surinktos aukos pasiųstos LSS centran (tuomet komunistų dar nebuvo). Kiek aukų buvo surinkta — neatsimenu. Veikiausia d. A. Gudzinskas dar laiko savo archyve tuos rekordus.

Po kiek laiko, kalbėtojas, Jonas Perkūnas, tapo suparalyžiuotas. Gal sumušimas ir nebuvo priežastis paralyžiaus, bet baisus nugaros sudaužymas **galėjo prie to prisidėti.** To niekas nežino.

Perkūnas po ilgų paralyžiaus kančių mirė ligoninėje, bet užrekorduoti jo šviesūs darbai neišdils iš darbininkų atminties. Kuomet jis atsidūrė ligoninėje, tai antras jo šelpimui fondas buvo įkurtas. Bet apie tai, jei neklystu, daugiausia žino draugas V. Paukštys.

Prie šios progos, noriu priminti ir draugei **M—tei** vieną netiksluma: "Laisvės" No. 184, Moterų Žiniose draugė rašo apie Močiutės Bloor autobiografiją. Vienas sakinys štai kaip parašytas: "Daug berniukų, jaunesnių 12-kos, prie 'breakerių' per didelius sietus sijojo anglį ir iš jos atmetinėjo akmenis."

Kaip seniaus berniukai dirbo "breakeriuose", tai tūkstančiams kietosios anglies mainierių yra labai gerai žinoma. Man pačiam 1907 m. ieškant darbo, teko ne vieną "breakerį" išvaikščioti... Toks pasakymas ("prie 'breakerių' per didelius sietus berniukai sijoja anglis") mainierius gali tik praiuokinti. Nes toks pasakymas lygus šitokiam: Šale audinyčių, audėiai rankomis operuoja stakles.

Taigi, **daugiau galvokime rašydami!** S. P.

Robert A. Lovett prisiekdinamas kaip apsigynimo sekretoriaus pagelbininkas. Ceremoniją tėmija apsigynimo sekretorius gen. Geo. C. Marshall ir Lovetto žentas ir duktė.

Darbo Unijos ir jų Veikla

Laimėjo 10 c. pakelti

Pittsburgh, Pa. — Virš 600 C. G. Hussey & Co. darbininkų, išstreikavę penkias dienas, privertė kompaniją pakelti 10 c. į valandą ir ligoninės patarnavimą, taipgi apdraudą.

Jie priguli prie Amerikos Darbo Federacijos. Vieningai laikėsi, tai ir laimėjo.

Streikas amunicijos dirbtuvėje

Canadian Arsenals LTD. 160 darbininkų išstreikavo dvi dienas ir tada nutraukė streiką. Jie reikalavo pripažinti jų uniją. Jie sako esą streiku patenkinti, nes parodę valdžiai, kad darbininkai nori unijos.

Šią dirbtuvę valdo Kanados valdžia. Ji sako, kad valdiškose dirbtuvėse unija skaitosi nelegali. Atsisako pripažinti uniją.

Australiečiai kovoja

Virš 2,000 laivų 56 Australijos uostose buvo sulaikyti, kai 26,000 dokų darbininkų paskelbė protesto streiką. Jie protestuoja prieš Australijos valdžios pasimojimą Komunistų Partiją uždaryti.

Kitų dirbtuvių darbininkai taipgi protestuoja prieš tokį valdžios pasimojimą.

Karpenteriai laimėjo

Los Angeles, Calif. — Šios plačios apylinkės karpenteriai, priklausą prie Amerikos Darbo Federacijos, laimėjo 20½ procento algas pakelti ir darbo sąlygas pagerinti.

Vieningas darbininkų nusistatymas privertė darbdavius, kurie pirmiau nenorėjo nei klausyti apie algų pakėlimą, patenkinti darbininkų reikalavimus.

Crane Co. kelia algas

Chicago, Ill. — Crane kompanija paskelbė, kad ji pakelsiant 10 c. algos 8,000 darbininkų.

Dauguma darbininkų priklauso CIO plieno darbininkų unijai, mažuma — Amerikos Darbo Federacijai. Visi laimėjo algų pakėlimą.

Auto. Darbin. Algos $77.94 Savaitėje

Lansing, Mich. —Algos Michigan auto ir jų dalių išdirbėjų darbininkų vidutine miera imant rugpiūčio mėnesį buvo $77.94 savaitėje, raporte pažymi valstijos darbo skyrius, įskaitant viršlaikį ir kitus premijinius mokėjimus.

Visai išdirbimų industrijai išpuola po $72.34 savaitėje už 42.6 val. darbo ir $1.69 valandai įskaitant premijų mokestis.

Drapanų siuvimo darbininkai laimėjo algų pakėlimą

New York. — Šalies plotme 150,000 darbininkų, dirbančių vyrų ir vaikų drapanų industrijoje, gavo 12½c valandai pakėlimą algos, praneša CIO Amalgamated Clothing Workers.

Minėta unija pasirašė sutartį su Clothing Manufacturers Assn. of New York. Pakėlimas įeis galion lapkričio 20 ir apims 90% visų darbininkų.

Pavyzdžiais ir įrodymais maži ūkiai vienijami į tikrai didelius ūkius Lietuvoje

Šiuo tarpu Lietuvoje, matyt, eina pergrupavimas kolektyvinių ūkių. Pavyzdžiais ir įrodymais valstiečiai skatinami mažus ūkius sujungti į didelius. Nurodoma, kad tik tikrai dideliuose ūkiuose galima pilnutinai ir sėkmingai panaudoti moderniškas žemės ūkio mašinas, išlaisvinti valstiečius iš sunkaus rankų darbo ir pakelti jų tiek medžiaginį, tiek kultūrinį lygį.

Kokia propaganda Lietuvos vyriausybė siekia įtikinti valstiečius, gerą pavyzdį duoda A. Golubos straipsnis, tilpęs Vilniaus Tiesoje, pavadintas "Kolūkių sustambinimas įgalina sparčiai vystyti žemės ūkį." Golubas rašo:

Smulkių, neproduktyvių kolūkių sujungimas turi didelę reikšmę keliant žemės ūkio lygį. Štai vienas būdingas pavyzdys iš Anykščių rajono, kuris patvirtina stambių kolūkių ūkinį pranašumą prieš smulkius.

Anykščių rajono Rubikių apylinkėje numatė susijungti į vieną keturi kolūkiai — "Aušra", "Laisvė", "Pergalė" ir "Tiesa". Sustambintame kolūkyje bus 114 kiemų, 214 darbingų narių, apie 900 ha (hektarų) ariamos žemės.

Kiemų ir darbingų narių skaičiumi šie kolūkiai yra skirtingi, bet jų ekonomika, dirva, apsirūpinimas žemės ūkio inventoriumi ir mašinomis yra beveik vienodi.

Darbas bus išnašesnis

Kolūkiai yra venodai intensyvūs, tačiau darbadienių sunaudojimas vienam ha ariamos žemės yra labai įvairus. Smulkesniuose kolūkiuose, kaip "Laisvės" ir "Tiesos", jis siekia 55—57 darbadienius, o stambesniuose kolūkiuose, kaip "Pergalės" ir "Aušros", — 36—39 darbadienius.

Sujungus šiuos kolūkius į viena, susidarys dideli atskirų kultūrų masyvai ir bus galima mechanizuoti daug darbo reikalaujančius gamybos procesus. Darbadieniu sunaudojimas 1 ha sumažės daugiau kaip pusantro karto.

Sustambintame kolūkyje, įvedus pašarines sėjomainas ir pagerinus natūralines ganyklas, susidarys galimybės pilnutinai aprūpinti gyvulius pašaru.

Padidės naudojamos žemės plotas

Minėtuose kolūkiuose visuomeninės produktyviosios gyvulininkystės išvystymo minimumas šiuo metu yra įvykdytas vidutiniškai 18 procentų. Fermų sukomplektavimas vyksta labai lėtai. Sustambintas kolūkis, būdamas ekonomiškai pajėgesnis, galės sparčiau sukomplektuoti gyvulininkystės fermas iki nustatyto minimumo ir tuo pat metu pakelti jų produktyvumą. Kol "Aušros", "Laisvės", "Pergalės" ir "Tiesos" kolūkiai dar nėra susijungę, duoninėm. kultūromis apsėtas plotas sudaro 29 procentus visos ariamosios žemės, pašarinės kultūros — tik 6 procentus.

Tokiuose kolūkiuose neimanoma įvest teisingos žalieninės sėjomainos nesumalkinant sklypų ir nesumažinant duoninių kultūrų pasėlių. Smulkūs kolūkiai nepajėgia atlikti melioracijos darbų ir įsavinti naujų žemių. Tik susijungus į vieną stambų kolūkį, galima bus įsisavinti, padaryti naudojamais ir naudingais 133 hektarus dirvonų, 97 ha neproduktyvių natūralinių ganyklų ir 20 ha krūmynų.

Stambus kolūkis, įsisavinęs šias žemes, galės žymiai išplėsti pajamingiausių kultūrų auginimą: 6 procentais padidės technikinių kultūrų ir daržovių plotai, iki 35 procentu — pašarinių kultūrų plotai. Sėjomainai bus paliktas tik vienas laukas pūdymo, kas sudarys apie 9 procentus visos ariamosios žemės. Dešimtlaukės laukų sėjomainos sklypai bus po 77 hektarus, o aštuonlaukės pašarinės sėjomainos — 30 ha.

Tokiuose masyvuose bus galima sėkmingai panaudoti sudėtingiausius traktorinius agregatus ir kitą žemės ūkio techniką.

Priešakinės agrotechnikos įdiegimas, gerų priešsėlių parinkimas užtikrina kolūkiui gausu derliu. Darbadienis taps svaresnis.

Darbo jėgų eikvojimas pasinaikins

Kol šie kolūkiai nesusijungę, kiekviename jų administracini personalą sudaro po 4 žmones. Po 6—8 kolūkiečius dirba gyvulių fermose. Tokiu būdu 4 kolūkių gyvulininkystės fermose dirba 25 žmonės, ir jie aptarnauja tokį gyvulių skaičių, kurį sustambintame kolūkyje gali aptarnauti tik 9 žmonės. Kolūkių sustambinimas įgalins atpalaiduoti 6—7 žmones iš administracinio personalo ir 16 žmonių gyvulininkystėje. 23 žmoniu atpalaidavimas leis kolūkiui sutaupyti per metus apie 16 procentų visų užplanuotų darbadienių. Mechanizavus 50 procentų daug darbo reikalaujančius procesus, kolūkyje papildomai bus atpalaiduota 15—20 žmonių ir 20 darbinių arklių.

Naujos gyvenvietės ir visuomeniški pastatai

Žymaus kolūkiečių skaičiaus atpalaidavimas įgalins sustambintą kolūkį paspartinti kolūkio gyvenvietės statybą, palengvins atlikti melioracijos darbus ir padidinti technikinių ir kaupiamųjų kultūrų plotą 35—40 ha. Žymus smulkių, vienkiemiais išmėtytų, ūkinių pastatų skaičius smulkiuose kolūkiuose žymiai apsunkina žemės ūkio tvarkymą ir verčia eikvoti darbadienius. Keturiuose minėtuose smulkiuose kolūkiuose yra 38 svirnai, 10 grūdų sandėlių, 11 arklidžių ir 17 pastatų galvijams, kiaulėms ir avims. Sustambintame kolūkyje, sutvarkius kolūkio ūkinį centrą, pakaks dviejų arklidžių, 2—3 grūdų sandėlių, 4—5 svirnų ir 5—6 pastatų galvijams, kiaulėms, avims ir paukščiams.

Moderniška technika

Sustambintas kolūkis įstengia automatizuoti ir mechanizuoti visus pagrindinius, daug darbo reikalaujančius procesus fermose. Jau dabar tam sudaromos visos sąlygos. "Aušros" kolūkyje, būsimajame sustambintojo kolūkio centre, pradėta statyti 60 kilovatų tarpkolūkinė hidroelektrinė. Čia pat, Anykščių upės pakrantėje, Burkiškių kaime, sustambintas kolūkis pastatys savo gyvenvietę. Buvusiame dvare yra dešimtmetė mokykla ir kiti trobesiai. Yra taip pat parkas, malūnas.

Smulkūs atskiru kultūrų pasėliu plotai vra kolūkinės gamybos ryškte. Jie neleidžia idiegti kolūkiuose priešakinę agrotechniką, įdirbti laukus mašinomis, sutvarkyti teisingą įskaitą.

Paimkime, pavyzdžiui, "Tiesos" kolūkį. Čia yra 152 ha ariamos žemės. Devynios kultūros pasėtos daugiau kaip 40 sklypų.

Darbas mašinomis

Esant tokiai padėčiai, beveik neimanoma įdirbti laukus traktoriais. Tokia pat padėtis yra "Laisvės", "Aušros", "Pergalės" kolūkiuose. Sustambintame kolūkyje, įvedus sėjomainas, tam bus padarytas galas. Tūkstančio hektarų kolūkio masyve galės dirbti 4 įvairių markių traktorių brigada. Tokia brigada galės atlikti visus traktorinius darbus, pradedant nuo arimo ir baigiant kaupiamųjų kultūrų tarpueilių ravėjimu.

Nė vienas iš keturių kolūkių neturi sėjamųjų mašinų, javapiūvių, šienapiūvių ir kitų žemės ūkio mašinų. Čia vyrauja rankų darbas. Sustambintas kolūkis galės įsigyti reikalingąsias žemės ūkio mašinas ir panaudoti MTS techniką.

Tik sustambintame kolūkyje kolūkiečiai galės sparčiai išvystyti žemės ūkį, visuomeninę gyvulininkystę ir pakelti savo gerovę.

BANDĖ NUŽUDYT SYRIJOS KARININKĄ

Damaskas, Syrija. — Tapo areštuota eilė Syrijos karininkų ir valdininkų, kurie mojosi nužudyt pulkininką Adibą Šišekly, generalinio štabo viršininko pavaduotoją. Pulkininkas sužeistas, bet nepavojingai.

Ugniagesiai išneša keturis užmuštus darbininkus, kuriuos žemė užgriuvo jiems bekasant Atlanta, Ga., mieste.

LEVAS TOLSTOJUS

VAIZDAI IŠ KARIŠKIŲ GYVENIMO

—4— *MIŠKO KIRTIMAS. — Junkerio pasakojimas.* 10-19-50

(Tąsa)

Ždanovas buvo užvis seniausias baterijoj kareivis tarnybos atžvilgiu, visus atsiminė dar naujokus, ir visi senu papratimu vadino jį dėde. Pasakojo, kad jis negėrė, nerūkė, nelošė kortomis (net "nosies"), nesikoliojo blogais žodžiais. Laisvu nuo tarnybos laiku jis siuvo batus, sekmadieniais vaikščiojo, kur būdavo galima, į bažnyčią, arba uždegdavo žvakę už kapeiką prie švenojo paveikslo ir atsiversdavo psalmyną, vienintelę knygą, iš kurios mokėjo skaityti. Su kareiviais jis mažai bendravo, — vyresniojo laipsnio, nors ir jaunesnių metų, kariams jis buvo šaltai pagarbus, su lygiais, pats negerdamas, mažai turėjo progų sueiti, tačiau ypač mėgo jis naujokus ir jaunus kareivius: juos visada globodavo, pamokydavo ir dažnai padėdavo. Visi baterijoj laikė jį kapitalistu, kadangi turėjo 25 rublius ir mielai paremdavo kareivį, kuriam iš tikrųjų reikėjo. Tas pats Maksimovas, kuris dabar buvo fejerverkeriu, pasakojo man, kad kai jis prieš 10 metų atvyko į kariuomenę ir kai su senais kareiviais gėrėjais pragėrė turimus pinigus, Ždanovas, pastebėjęs jo nepavydėtiną padėtį, pasišaukė pas save, griežtai išbarė už jo elgesį, net įkrėtė, pamokė, kaip kareiviui reikia gyventi, ir išleido davęs marškinius, kurių Maksimovas dabar jau neturėjo, ir pusrublį pinigais. "Jis mane žmogum padarė," visuomet pagarbiai ir dėkingai kalbėdavo apie jį pats Maksimovas. Jis taip pat padėjo Velenčukui, kurį nuo pat rekrutavimo laikų globojo, kai dingo milinė, ir daugeliui, daugeliui kitų per savo 25-ių metų tarnybą. Tarnyboje nebuvo išmaningesnio, drąsesnio ir stropesnio kareivio, tačiau jis buvo perdaug lėtas ir nesmarkus, kad būtų pakeltas fejerverkeriu, nors jau 15 metų buvo bombardieriu. Vienintelis dalykas, kuriuo Ždanovas džiaugėsi ir net aistringai mėgo— dainos; ypač keletą dainų jis labai mėgo ir visada surinkdavo dainininkų būrelį iš jaunų kareivių ir, nors pats nemokėjo dainuoti, stovėdavo su jais ir, įsikišęs rankas į kailinukų kišenes bei užsimerkęs, judindavo galvą bei žandikaulius, tuo pritardamas dainai. Nežinau, kodėl šitas vienodas žandikaulių paausyje judėjimas, kuris, kaip pastebėjau, tebuvo tik jo vieno ypatybė, man atrodydavo nepaprastai išraiškus. Balta kaip sniegas galva, dažytais juodais ūsais ir nudegusiu raukšlėtu veidu iš pirmo žvilgsnio jis atrodydavo griežtas ir rūstus; tačiau, įsižiūrėjęs į jo dideles, apskritas akis, ypač, kai jos šypsodavosi (lūpomis jis niekados nesišypsodavo), netikėtai išvysti kažkokį nepaprastą romumą, beveik vaikiškumą.

IV.

—Ak, kad tave! pypkę užmiršau! Štai nelaimė, broliukai mano!—pakartojo Velenčukas.

—Tai rūkyk cigarus, mielasis!—prašneko Čikinas, perkreipęs burną ir mirkčiodamas.—Aš tai visuomet namie cigarus rūkau—skanesni.

Žinoma, visi juokės, pilvus susiėmę.

— Jis tau pypkę užmiršo, — perkirto Maksimovas, nekreipdamas dėmesio į visuotinį juoką ir, kaip viršininkaś, išdidžiai iškrėsdamas pypkę į kairiosios rankos delną.—O kurgi buvai prapuolęs? a, Velenčukai?

Velenčukas pusiau pasisuko į jį, buvo bekeliąs ranką prie kepurės, bet vėl nuleido.

—Matyt, po vakarykščios dar neišsiblaivei, kad stovėdamas užmiegi. Užtat tokiems, kaip tu, ačiū nesako.

—Šioj pat vietoj mane sudraskyk, Fedorai Maksimovičiau, kad nors lašelį būčiau burnoj turėjęs; aš ir pats nežinau, kas man pasidarė, — atsakė Velenčukas.

—Iš kokios čia linksmybės pasigersi!— sumurmėjo jis.

—Taigi, taigi! Už tokius, kaip tu, reikia prieš viršininkus atsakyti, o jūs vis tą patį varote—jau visiškai pasileidot,—pabaigė gražbylys Maksimovas, jau ramesniu tonu.

—Ot, tai nuostabu, broliukai mano,— tęsė valandėlę patylėjęs Velenčukas, kasydamas pakaušį ir į nieką atskirai nesikreipdamas,—iš tiesų, keista, broliukai mano! Šešiolika metų tarnauju — taip nebuvo man atsitikę. Kai įsakė rikiuotis patikrinimui, aš susiruošiau, kaip reikia —nieko nebuvo, bet netikėtai parke kad gi suims ji mane . . . taip suėmė, suėmė,—lenkė, lenkė mane žemėn, na, ir . . . Ir kaip užsnūdau, pats nepajutau, broliukai mano! Matyt, tai buvo miego liga,—pabaigė jis.

—Juk ir taip aš tave tik per jėgą išbudinau,—tarė maudamasis batą Antonovas;—tampiau, tampiau . . . lyg koks pagalys.

—Mat, kaip,—pastebėjo Velenčukas, —geraį buvau įkaušęs . . .

—Pas mus, tėviškėje, gyveno tokia boba,—pradėjo Čikinas,—tai, bijau sumeluot, dvejus metus nuo pečiaus nenulipo. Kartą ėmė ją budinti—manė, kad miega, o ji jau sustyrus guli,—taigi ir ją vis miegas ėmė. Tai mat kaip, mielasis!

—Papasakok, Čikinai, kaip tu atostogose visus ragan rietei?—tarė Maksimovas, šypsodamasis ir žvilgčiodamas į mane, tarsi sakydamas: "ar nemalonėsit ir jūs kvailo sapaliojimų pasiklausyti?"

—Koks čia rietimas, Fedorai Maksimičiau!—tarė Čikinas, žvairomis žvilgterdamas į mane;— žinia, pasakojau, kaip atrodo Kapkazas.

—Na, taigi, taigi! Nesivaipyk, pasakok, kaip tu juos už nosies vedžiojai?

—Žinia, kaip vedžiojau: klausinėjo, kaip gyvenam,—ėmė tankiai berti Čikinas, atrodydamas, kaip žmogus, jau daugelį kartų tą patį pasakojęs;—aš sakau, gerai gyvenam, mielasis, pilną davinį gaunam, rytais vakarais kareiviukui čikulado tenka po puoduką, pietums—poniška sriuba iš perlinių kruopų, o vietoje degtinės išmaukiam po moderos kaušelį. Modera Divirji, kur be butelio keturiasdešimt dvi!

—Puiki modera! — garsiau už kitus kvatodamas sušuko Velenčukas. — Štai, kur modera!

—Na, o kaip apie ezijatus pasakojai? —klausinėjo toliau Maksimovas, kai bent kiek aptilo juokas.

Čikinas užsikniaubė ant ugnies, ištraukė šakaliu žariją, įsidėjo ją į pypkę ir tylomis, tarsi nepastebėdamas sukilusio klausytojuose tylaus smalsumo, ilgai traukė savo šakneles. Kai pagaliau pakankamai pritraukė dūmo, numetė žariją, dar labiau atsmaukė atgal savo kepurėlę ir, trukčiodamas ir šiek tiek šypsodamas, tęsė toliau:

—Taip pat klausia, koks, girdi, ten, vaikine, tas jūsų čerkesas, girdi, ar turką ten pas jus, Kapkaze, girdi, muša? Aš sakau: mūsų čerkesai, mielasis, ne vienoki, bet yra įvairių. Yra tokie tavliniečiai, kurie gyvena akmeniniuose kalnuose ir vietoj duonos valgo akmenis. Jie yra aukšto ūgio, kaip geras rąstas, viena akis kaktoj, o jų kepurės raudonos, taip ir liepsnoja, kaip tavoji, mielasis! — kreipėsi jis į jauną naujoką, kuris iš tikrųjų dėvėjo juokingą kepurę raudonu viršum.

Taip netikėtai į jį kreipęsis naujokėlis staiga pritūpė prie žemės, sudavė sau per kelius ir taip nusikvatojo ir užsikosėjo, kad vos galėjo dūstamu balsu ištarti: "o, tai tavliniečiai!"

—O dar yra, pasakoju, mumrų, — tarė Čikinas, galvos krestelėjimu ant kaktos užsismaukdamas savo kepurėlę,—šitie dvigubai mažesni, štai tokie. Vis poromis, sakau, už rankų laikosi ir taip, sakau, vikriai bėgioja, kad ir ant arklio nepavysi. Kaipgi, sako, vaikine, kaipgi šitie mumrai, ar ir gimsta rankomis susikibę, ar ką jau?—mužiką mėgdžiodamas tarė jis gerkliniu bosu.—Taip, sakau, mielasis, jie tokie iš prigimties. Atplėšk jiems rankas — ir pradės bėgti kraujas, kaip kiniečiui: nuimk jam kepurę, ir kraujas tekės. — O papasakok, vaikine, kaipgi jie kovoja? — klausia.— Ogi, va, sakau, sugriebia tave, išplėšia pilvą, žarnas ant rankos ir kad vynioja, kad vynioja. Jie vynioja, o pats juokies, taip juokies, kol dvasia purpt ir išskrenda . . .

—Na, ką gi, ar tavim tikėdavo, Čikinai?—tarė Maksimovas, tik truputį šypsodama, kai kiti tuo tarpu mirė juoku.

M. J. Cuzmeris.

SKAITYK IR MOKYKIS

(Tąsa)

Toks infuzorijų dauginimasis, kai susijungia ir apsikeičia dviejų būtybių branduolinė medžiaga, gali būti pavadintas **lytiniu.** Kaip matome, lytinis infuzorijų veiksmas pasireiškia **trumpalaikiu** dviejų infuzorijų susijungimu ir apsikeitimu branduolinės medžiagos dalimis. Šitoks veiksmas vadinasi **konjugacija.**

Masinė infuzorijų konjugacija paprastai vyksta dėl blogų gyvenimo sąlygų, kai pritrūksta maisto, sugenda vanduo ir t.t. Gausus ir įvairus maistas sulaiko konjugaciją daugeliui kartų. Vadinasi, infuzorijų veisimos būdai, skilimas ir konjugacija, kartais eina pakaitomis.

Panašus kaitaliojimasis veisimosi būdų, lytinio ir nelytinio, yra **būdingas beveik visiems pirmuonims.**

Įvairios infuzorijų rūšys. Infuzorijų yra daugybė rūšių, tiek gėlame vandenyje, tiek ir jūrose. Tvenkiniuose labai dažnai aptinkamos vorticelės, besilaikančios ant plonų stiebelių, kurie paliesti labai greitai susisuka į spiralę, taip pat yra gražių trimito pavidalo **stentorų** ir daug kitokių įvairaus pavidalo infuzorijų.

Infuzorijų reikšmė. Infuzorijomis minta žuvų peraį ir dėl to jos yra labai naudingos žuvų ūkiui. Be to, nesuskaitoma daugybė infuzorijų ir kitų vandenyje knibždančių pirmuonių vaidina dar vieną svarbų vaidmenį: jos suryja labai daug bakterijų ir tuo būdu apvalo apkrėstą vandenį. Pavyzdžiui, prie didelių miestų ir kaimų upių vanduo būna užterštas įvairiais nešvarumais, puvenomis ir turi biaurų kvapą, bet jau už kelių kilometrų pasroviui jis teka švarus ir nustoja dvokęs; tokiam vandeniui apsivalyti labai daug padeda naudingos bakterijos, infuzorijos ir kiti vienląsčiai gyviai, ryjantieji žalingąsias bakterijas.

Pirmuonių senumas. Pirmuonys — seniausi žemės gyventojai. Jų liekanų randame seniausiuose nuosėdiniuose žemės plutos sluoksniuose. Dabartiniai pirmuonys yra tolimi, pakitėję pačių pirmųjų, paprasčiausių organizmų palikuonys.

Dabartiniai pirmuonys pakitėjo prisitaikydami prie įvairių dabartinio gyvenimo sąlygų, panašiai kaip jų jau išmirę protėviai buvo prisiderinę prie anuometinių žemės gyvenimo sąlygų.

Kurią gi pirmuonių klasę reikia laikyti seniausia? Reikia manyti, kad patys pirmieji seniausieji organizmai turėjo misti neorganinėmis medžiagomis, panašiai kaip dabartiniai augalai. Taip minta iš pirmuonių daugelis žiužinių klasės atstovų. Todėl daugelio mokslininkų manymu, **visi pirmuonys yra kilę iš dabartinių žiužinių protėvių.** Šį manymą patvirtina tas svarbus faktas, kad žiužiniai daugeliu savo požymių panašūs į paprasčiausiai sudarytus seniausius augalus - bakterijas. Ir vieni, ir antri turi pastovią formą, kai kurios bakterijos turi žiuželius.

Iš seniausių žiužinių yra kilę dabartiniai žiužiniai gyvūnai. Iš tų pačių senųjų žiužinių, tur būt, kilo kadaise ir mūsų šakniakojų sporagyvių ir infuzorijų protėviai. Tuo būdu visų pirmuonių tipo pagrindu galime laikyti žiužinius, nuo kurių gavo pradžią visos kitos pirmuonių klasės.

Visa *žiužinių* klasės reikšmė gyvūnijos istorijoje mums ypačiai paaiškės tada, kai toliau įsitikinsime, kad ši klasė yra šaltinis, iš kurio yra kilę daugialąsčiai gyvūnai, visi kiti gyvūnijos tipai.

Koreja. — Amerika davė Pietinei Korejai dar du nedidelius karinius laivus.

LAISVĖS KONCERTAS

Jau šį sekmadienį. Ar turite bilietą?
Sėdynės rezervuotos.

SPALIO 29 OCTOBER

PO KONCERTO BUS ŠOKIAI, GEO. KAZAKEVIČIAUS ORKESTRA

AIDO CHORAS, vad. George Kazakevičiaus, dalyvaus programoje.

LIBERTY AUDITORIUM

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Programoje dalyvauja šie talentai:

AMELIJA JESKEVIČIŪTĖ-YOUNG, sopranas, operų solistė.
RICHARD BARRIS, Akordionistas, iš Dedham, Mass.
STEFAN KOZAKEVICH, baritonas, ukrainietis, operų dainininkas.
GERTRUDE RASKAUSKAS, sopranas iš Waterbury, Conn. Žymi koncertų dainininkė.

Koncertas prasidės 3:30 val. Įžanga $1.50.

Šokiai tuojau po koncertinės programos. Šokiam įžanga 75c.

CHICAGOS ŽINIOS

Gražiai buvo pagerbtas Vincas Andrulis ir jo gynėja advokatė Pearl Hart

Spalio 15 d. po pietų, UE Hall svetainėje įvyko puikus pažmonis pagerbimui V. Andrulio ir jo gynėjos advokatės Pearl Hart. Nuoširdžių Andrulio draugų susirinko gana skaitlingas būrys. Pagerbime taipgi dalyvavo Sveturgimių Gynimui Nacionalio Komiteto sekretorius Abner Green ir Vietinio Chicagos Komiteto sekr. Gutman.

Pažmonių vadovavo jaunuolis V. Votka. Pirmučiausia jis pakvietė kalbėti adv. Pearl Hart, paskui Abner Green ir visą eilę kitų kalbėtojų. Visi kalbėtojai buvo persisunkę mintimi, kad reakcijos užpuolimas ant Andrulio yra neteisėtas, ir kad Andrulis yra vienas iš tų, kurie daugiausiai rūpinasi Amerikos žmonių gerbūviu, ir kad už tai žmogus neturėtų būti persekiojamas.

Po kalbų ir skanios vakarienės buvo atsišaukta ir aukų bylos vedimui. Vietoje tapo sumesta arti trys šimtai dolerių ir daug kas pasižadėjo priduoti vėliau.

Pažmonį surengė Sveturgimių Gynimui Lietuvių Komitetas. Ta proga įteikė adv. Pearl Hart dovanėlę, kuri padėkojo lietuviškai visuomenei už pritarimą komiteto užsibrėžtam tikslui ir pasižadėjo toliau vesti darbą rūpindamasi ne tik Andrulio gynimu, bet visų lietuvių, kurie reakcijos gali būti užpulti. **Buvęs.**

LDS 127-tos Kuopos Serganti Nariai

Uršulė Žura, Helen Kwain motina, kuri buvo ligoninėje, o dabar randasi pas dukterį ir žentą Kwain, 2507 W. 45 St., grįžo iš ligoninės spalio 5 dieną.

Antanas Benzon, kuris buvo sužeistas dirbtuvėje ir išbuvo kelias dienas ligoninėje, dabar randasi namuose, 7011 S. Rockwell.

Kuriem laikas pavelina, atlankykite sergančius LDS 127 kuopos narius, nes sergantiems aplankymas ir pasidalinimas mintimis su jais daug reiškia sveikatos sustiprinimui. **P. M.**

★

Antanas Barškietis Po Operacijos

Jis randasi Chicago Osteopathic Hospital, 5200 S. Ellis Ave., Room 23.

Lankymo valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8.

Antanas priklauso prie daug draugijų ir darbštus pažangietis. Būtų jam smagu, jeigu jo draugijų nariai jį aplankytų. Padarykite tai.

R.

★

Žagariečių Klubo Darbuotė

Susirinkimas įvyko rugsėjo 24. Prisirašė kluban 9 nauji nariai.

Klubo pikniko komisijos raportas priimtas su pagyrimu. Pasekmės buvo geros. Klubas rengia vakarą lapkričio 4, Vengeliausko svetainėje. Į komisiją tam vakarui išrinkti šie nariai: M. Shermukšnis, M. Petrauskas ir Mrs. Klimienė. Dalyvaus Suvalkiečių Choras ir gros Ben Peivio orkestra.

Yra dar keletas aplikantų į klubą, kurie nebuvo susirinkime. Malonėkite pasižymėti, kad klubo susirinkimai įvyksta kas ketvirtą sekmadienį kiekvieno mėnesio, po pietų, 4500 S. Talman Ave. Naujas narys skaitos nariu tiktai nuo 1-mo susirinkimo.

J. G. Kores.

★

Dr. A. Montvidas Nusivylęs

Pastarojoj tarybininkų konferencijoj, įvykusioj Lietuvių Auditorijoj, delegatai pasigedo Dr. A. Montvido. Kodėl jis nedalyvauja AST vietos skyriaus konferencijoj? Seniau jis ir prakalbas sakydavo ir buvo komiteto nariu.

Girdėtis, kad Dr. Montvidas nusivylęs. Jis nori būti "sau žmogus," o ne kitiems tarnauti.

★

Graži Northsaidiečių Sueiga

Pas N. Botyrienę įvyko gražus pažmonys pagerbimui L. Seris'o. Suėjo daug gerų prietelių. Aliukienė ir Vaičikonienė daugiausia rūpinosi, kad visi jaustųsi smagiai. Visi linkėjo L. Seris'ui geriausio pasisekimo.

N. Botyrienė ir jos geri prieteliai—tai kaip viena didelė šeima. Juos visuomet galima matyt parengimuose.

★

Kaip LLD Vajus?

Chicagiškėse Lietuvių Literatūros Draugijos kuopose vajus už naujų narių gavimą eina silpnai. Sukrutėjo tik 19 kuopa. Ji jau turi penkis naujus narius. O Chicagoje yra nemažai Vilnies skaitytojų, kurie dar nėra LLD nariais. **A. Zet.**

Montello, Mass.

Apsivedė

Laisvės skaitytojų Antano ir Petronės Orintų duktė Otilija apsivedė su Charles Andručiu. Jų pokilis atsibuvo Lietuvių Tautiško Namo salėje spalio 1 d. Svečių dalyvavo pustrečio šimto. Gaspadinės pagamino gerus valgius iš turkių mėsos. Vakaro gaspadorius Jurgis Steponauskas svečius gerai prižiurėjo. Visi buvo patenkinti ir prie geros Art Massians orkestros smagiai pasišoko.

Otilija yra baigusi Brocktono aukštąją mokyklą. Ji lankė ir lietuviško žiburėlio pamokas. Todėl gerai moka lietuviškai rašyti ir skaityti.

Linkėtina jaunavedžiams laimingo gyvenimo.

Mirė Petronė Kugienė

Spalio 11 d. mirė Petronė Kugienė - Lekavičiutė, gyvenusi W. Bridgewater, Mass., sulaukusi 60 metų amžiaus. Palaidota laisvai Melrose miesto kapinėse. Palydėjo ją 14 automobilių.

Velionė buvo Laisvės skaitytoja. Priklausė prie LLD 6 kuopos ir LDS 67 kuopos. Gausiai rėmė darbininkų veikimą. Pirmiau buvo gyvenusi Brighton, Mass. Ten priklausė prie pašalpinės Vienybės Draugijos.

Paliko nuliūdime sūnų, dukterį, anūką, brolį Antaną, dvi seseris ir du švogerius ir daugiau giminių ir draugų. **Žolynas.**

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Šiaulių moksleivių šventė

ŠIAULIAI, rugsėjo 3 d. — Čia įvyko tradicinė miesto moksleivių šventė, skirta mokslo metų pradžiai. Karolio Požėlos vardo kultūros ir poilsio parke susirinko apie 8,000 moksleivių, daug mokytojų. Miesto Darbo žmonių deputatų tarybos vardu miesto liaudies švietimo skyriaus vedėjas Mikšys šiltai pasveikino moksleivius su švente ir palinkėjo jiems naujų laimėjimų moksle. Mokslo žymūnai papasakojo apie praleistas vasaros atostogas.

Po iškilmingo susirinkimo vasaros teatre įvyko didelis koncertas, kuriame dalyvavo mokyklų, muzikos mokyklos ir pramonės įmonių meninė saviveikla. Iki vėlaus vakaro tęsėsi jaunimo pasilinksminimas.

Šiandien Suvainiškyje

ROKIŠKIS, rugs. 6 d. — Mažai kas anksčiau girdėjo apie Suvainiškio miestelį. Miestelyje, kuriame buržuaziniais laikais buvo tik bažnyčia ir smuklė, šiandien yra klubas-skaitykla, biblioteka, mokykla, vaistinė, ambulatorija, pašto agentūra.

Gerai pažįsta vietos gyventojai savo klubo-skaityklos vedėją, Tėvynės karo dalyvį, komjaunuolį Petravičių. Kiekvieną vakarą į klubą-skaitykią gausiai susirenka kolūkiečiai. Čia jie skaito laikraščius, klausosi radijo pranešimų, žaidžia šaškėmis ir šachmatais.

P. Suvainis

Rengiami kvalifikuoti kadrai

VABALNINKAI, rugs. 7 d. — Vabalninko žemės ūkio mokykla šiais mokslo metais jau išleido 1,5 mėn. kursų fermų vedėjų laidą ir 3 mėn. pasitobulinimo kursuose 38 kolūkių pirmininkus įgalino pakelti savo kvalifikaciją.

Rugsėjo mėn. pabaigoje mokykla išleido 22 gyvulininkystės technikus ir 30 veterinarijos felčerių. Be to, Vabalninko žemės ūkio mokykla šiais metais dar išleis dvi kolūkių pirmininkų laidas.

M. Mežiūnas

Worcester, Mass

Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugijos Veikla

Spalio 3 d. įvyko Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugijos susirinkimas. Buvo aptarta svarbūs draugijos reikalai. Vienas iš svarbesniųjų, tai uždarymas vasarinio sezono Olympia Parke.

Šeštadienį, lapkričio 4-tą, įvyks puiki vakarienė Olympia Parke. Pradžia 6 val. vakare. Todėl visi dalyvaukite. Užtikrinu, būsite patenkinti.

Skaitytas laiškas nuo Švento Liudviko Draugijos, kviečiąs Sūnų ir Dukterų Draugiją dalyvauti 50 metų jubiliejaus minėjime. Nutarta dalyvauti ir kartu priduoti $10 dovaną.

Sekantis draugijos susirinkimas įvyks lapkričio 6 d. vakare. Kviečiami visi nariai dalyvauti.

Draugijos rep. **K. K.**

Milwaukee, Wis.

LDS 7 Apskrities konferencija lapkričio 5

Nors dar turime laiko iki lapkričio 5-tos, kuomet įvyks LDS 7-tos Apskrities konferencija, bet pravartu mūsų valstijos kuopoms pasirūpinti, kad jos būtų atstovaujamos šioje konferencijoje su pilnu skaičium delegatų.

Konferencija įvyks Wawel Hall, West Allis, Wis. Svetainės adresas: 1906 So. 60th St. Pradžia 10 val. ryto.

Komitetas.

Minersville, Pa.

Mirė Ona Krasnickienė

Spalio 9-d. mirė Ona Krasnickienė, žmona Jurgio Krasnicko, kuris yra jau miręs 23 metai atgal. Jurgis Krasnickas buvo brolis Juliaus Krasnicko, kuris gyvena Clevelande, ir Karolio ir Vinco Krasnickų, kurie gyvena Waterbury, Conn.

Ona Krasnickienė buvo pavyzdinga moteris. Nors buvo tikėjimiškų pažiūrų, bet su visais apšiėjo rimtai. Į pirmeiviu parengimus ji visada ateidavo ir laiką praleisdavo linksmai. Išaugino nemažą šeimą—keturias dukteris ir vieną sūnų, visi yra vedę. Sūnus Jurgis ir viena duktė gyvena Minersvillėj, o trys dukterys — Philadelphijoj.

Kada ji pradėjo sirginėti ir nesijausti gerai, tai dukterys ją atsiėmė pas save, į Philadelphiją, ir padavė į ligonbutį ištirti ligos priežastį. Ligoninėj surado, kad ji turi vėžio ligą, kurios daktarams nepavyko išgydyti. Mokslui dar nepavyko išrasti medicinos dėl vėžio bakterijų sunaikinimo. Tai dukterys pasiėmė ją pas save į namus ir prižiūrėjo su daktaro pagalba per 15 mėnesių. Bet viskas buvo veltui. Ona Krasnickienė buvo taip sunaikinta vėžio ligos, kad liko tik oda ir kaulai.

Taigi, iš Philadelphijos buvo parvežta į jos namus pas sūnų ir spalio 13 d. palaidota su bažnytinėmis apeigomis. Laidotuvės buvo didelės, nes Krasnickų yra didelė šeima. Į laidotuves pribuvo beveik visi iš arčiau ir toliau, kad atiduoti paskutinį patarnavimą. Gėlių buvo prineštas pilnas kambarys, kur ji buvo pašarvota. Į kapus lydėjo 40 automobilių. Po laidotuvių visi buvo užkviesti į namus ir tinkamai pavaišinti.

Linkiu dukterims, sūnui Jurgiui, taipgi žentams ir giminėms rimtai praleisti tą skaudų nuotikį, o tau, Onute Krasnickiene, amžinai ilsėtis šios šalies žemelėj, pabaigus visus savo vargus.

V. Ramanauskas.

Binghamton, N. Y.

Draugai Laisvės skaitytojai!

Tai jau ir vėl prasidėjo dienraščio Laisvės vajus už gavimą naujų skaitytojų.

Kadangi LLD 20 kp. moterų skyrius suteikė man tą garbę būti Laisvės vajininke ir dirbti moterų skyriaus vardu, tai aš ir prašau visų Laisvės skaitytojų atsinaujinti savo prenumeratas per mane, M. Kazlauskienė, 346 Clinton St. Viena, jūs, draugai, atliksite savo pareigą, atsinaujindami Laisvę, o antra, tai susitaupys daug laiko vaikščiojant po stubas Laisvės reikalais.

Tad prašau visus, kuriems laikas ir proga pavelys, matyti mane ir atsinaujinti Laisvę.

Laisvės vajininkė
M. Kazlauskienė.

Cleveland, Ohio

Ar Žinome Už Ką Ir Prieš Ką Balsuoti?

Balsavimo balotas yra svarbus dalykas, kuriuomi galima išsirinkti savo šaliai, savo valstijai ir miestui sąžiningus žmones į valdvietes ir prašalinti nesąžiningus, kurie parsidavę turčiams, monopolistams, tarnauja tik jiems su visu nuoširdumu, leisdami skriausti darbo žmones ir apsunkinti mažumas. Nesąžiningi valdininkai leidžia Wallstryto grobikams kelti pragyvenimo kainas be jokio apribežiavimo ir net išleidžia įstatymus, kurie trukdo streikus, kad darbininkai negalėtų gauti pakėlimą algų sulyg pakilusių pragyvenimo kainų ir draudžiančius žmonių pasipriešinimą prieš turčių skriaudas. O priežastimi to viso yra, kad darbo žmonės nesinaudoja balsavimo balotu tinkamai išsirinkimui sau sąžiningų žmonių į valdininkus ir įstatymų leidėjus.

Prie tam, dar čia Clevelando valdovai leidžia visokias "levy's" pakėlimui taksų surasdami tam įvairių priežasčių. O be to, dar yra reikalas kiekvienam susipažinti su Cuyahoga apskrities čarteriu, kurį valdininkai mėgina balsuotojams įbrukti gvoltu. Čia irgi svarbu, kad žinotume, už kuriuos ir prieš kuriuos atiduoti savo balsą.

Tuo tikslu Progresyvių Partijos Lietuvių Klubas šaukia platų politinį mitingą, į kurį yra pakviestas vienas iš geriausiai susipažinusių politiniais klausimais, kuris kandidatuoja į valstijos legislaturos atstovus, Hugh De Lacy, kad paaiškintų lietuviams, kaip panaudoti savo balsą ateinančiuose rinkimuose, kurie įvyks lapkričio 7-tą.

Mitingas įvyks ketvirtadienį, spalio 26, Kroatų svetainėje, 6314 St. Clair Ave., kampas E. 64-tos gatvės. Pradžia 7:30 valandą vakare. Be to, šio mitingo surengimo komisija, į kurią įeina 3 darbščios progresistės — Onutė Gendrėnienė, Matildukė Plaušienė ir Mariutė Nikos ir vienas progresistas Jonas Stripeika, pasižadėjo pavaišinti mitingo dalyvius su karšta kavute ir kitais gardumynais. Todėl būkime visi, kuriems tik laikas pavelina.

J. N. S.

LDS 201 Kuopos Kaukių Balius October 28-tą

LDS 201 (jaunimo) kuopa rengia šaunų kaukių (maskaradų) balių, šeštadienį, spalio (Oct.) 28, LDS Klubo name, 9305 St. Clair Ave.

Bus šokiai. Bus įvairių žaislų. Prie to bus įvairių užkandžių ir gėrimų. Taipgi bus kitokių įvairumų.

Visi kviečiami dalyvauti šiame parengime ir smagiai laiką praleisti. Nepamirškite spalio 28 d. **M. S.**

Gręsia visuotinas Suomijos darbininkų streikas

Helsinki. — Ant greitųjų sušauktas, specialus Suomijos ministrų kabineto susirinkimas svarsto, kaip pastot kelią gręsiančiam visuotinam 250,000 darbininkų streikui. Darbininkai reikalauja daugiau algos, sulig gyvenimo reikmenų pabrangimo.

PRANEŠIMAS

CLEVELAND, OHIO.

Svarbus Politinis Mitingas, kuriame sužinosime už ką atiduoti savo balsą, kad nusikratyti tų kongresmanų, kurie balsavo už McCarran minčių kontrolės bilių, juos pakeisti geresniais.

Taipgi, kad prisirengti išbalsavimui Hugh De Lacy į valstijos legislatūrą. De Lacy, kuris yra gerai politiniai susipažinęs kalbės šiame mitinge. Mitingas įvyks spalio 26, Kroatų Svetainėj, 6314 St. Clair Ave., kampas E. 64-tos gatvės Pradžia 8-tą valandą vakare. Rengia P. P. Lietuvių Kliubas. Komisija pavaišins dalyvius su kava ir užkandžiais. Būkime visi, kuriems rūpi mūsų šalies gerovė. — Komisija. (203-204)

Namų Savininkams

Mes namus taisome, pentiname iš lauko ir vidaus; taisom stogus, gatarus ir kaminus. Nesvarbu kaip toli ir kaip didelis ar mažas darbas. Reikale parašykite atvirutę arba telefonuokite:

John Petrus, 131 Pond St., Randolph, Mass. Tel. Ra 6-1177-J.

So. Bostono ofisas, 409 Broadway, Room 4, nuo 5-7 vakarais.

Matthew A. BUYUS

(Buyauskas)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St. Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia, Pa.

Tel. Poplar 4110

Stokite į Kontestą Gauti Laisvei Naujų Skaitytojų

Laisvės vajus gavimui naujų skaitytojų prasidės su 1 diena spalių-Oct. ir tęsis iki 1 d. sausio-Jan., 1951 m.

KONTESTANTAMS YRA SKIRIAMOS PINIGAIS SEKAMOS DOVANOS:

1-ma $75. 2-ra $50. 3-čia $35. 4-ta $30. 5-ta $25. 6-ta $20. 7-ta $15. 8-ta $12. 9-ta $10, ir 10-ta $5.

Naujiems skaitytojams duosime dovaną Rojaus Mizaros naują apysaką *Kelias į Laismę*. Tai nepaprastai vaizdingas apraymas skaudžių įvykių iš Amerikos lietuvių gyvenimo.

Prašome vajininkų pasiūlyti naujai užsisakantiems dienraštį tą puikią dovaną. Visi, kurie įsigijo tą knygą džiaugiasi jąja. Džiaugsis ir tie, kurie ją gaus vajaus laiku, užsisakydami dienraštį.

Iki šiol oras labai gražus vajui. Prašome vajininkų darbuotis kiek tik išgalint, gavimui Laisvei naujų skaitytojų. Rūpinkimės visi išlaikymu savo dienraščio — platinkime jį.

Visų esančiųjų Laisvės skaitytojų prašome gauti nors po vieną naują skaitytoją. Pakalbinkite kiekvieną savo draugą, kiekvieną lietuvį užsisakyti dienraštį Laisvę.

Perkant money-orderius, pašto notas ar čekius apmokėjimui už Laisvės prenumeratas reikia rašyti tik LAISVĖ. Tiktai vieną žodį LAISVĖ. Nereikia dėti Daily ar Lithuanian Daily. Rašydami vajaus reikalais adresuokite:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Literatūros Draugijos apskrities konferencija buvo nuodarbi

Liberty Auditorijos patalpose įvykusi Lietuvių Literatūros Draugijos 2-sios apskrities konferencija praėjusį sekmadienį draugingai ir sklandžiai apsvarstė bėgamuosius draugijos ir lietuvių visuomenės svarbius reikalus. Apie tai bus plačiau rašoma sekamose laidose.

Apgailėtina, kad ne visos kuopos atsiuntė delegatus. Jie būtų parvežę kuopoms naujos šilimos ir gaivumo. To niekad neturime perdaug.

Reikalauja Dewey'o pasakyti, dėl ko paleido Luciano

Republikonams su gubernatoriumi Dewey įsikišus į demokratų-Tammanės gemblerystės ir grafto biznį, demokratai nori tuo patimi atsimokėti republikonams. Demokratų kandidatas į gubernatorius Lynch, kandidatuojąs prieš Dewey, pareikalavo savo oponento pasakyti, dėl ko jis paleido Charles Luciano.

Luciano, buvęs žinomas kaipo gemblerių ir prostitucijos karalius, 1936 metais buvo nuteistas 30 iki 50 metų kalėti. Tačiau 1946 metais gubernatorius Dewey jam, tik išbuvusiam arti 10 metų, bausmę panaikino.

Luciano buvo valdžios lėšomis išsiųstas Italijon, kaip tuomet buvo sakoma, išdeportuotas. Tačiau ėjo kalbos, kad jis buvo vežamas ne kaipo deportuotas, bet kaipo gabus žalotojas visuomenės dorovės, ten plėsti narkotikus ir prostituciją, kad Italijos žmonės nepajėgtų progresuoti ir visai išsilaisvinti.

Daug kartų po to ėjo kalbos, kad Luciano už tai tebeatsimoka siuntimu mūsų kraštui narkotikų, nuodyti mūsų žmones, o sau iš to gauti pakankamai Amerikos dolerių ir Italijoje gyventi.

Lunch pabaugina savo oponentą Dewey, kad jeigu jis nepasakys, tai jis pats, Lynch, pasakysiąs, dėl ko Luciano buvo paleistas.

Devyni auto vežimai suvažiavo krūvon, 21 sužeistas

Sekmadienio rytą vienam automobilistui biskelį sulėtinus važiavimą ties įsukimu iš kitos kelio į Pulaski Skyway, į jį, o paskiau vienas į kitą suvažiavo kiti 6 auto, autobusas ir sunkvežimis.

Autobuso keleiviai tik sukrėsti. Mažuosiuose vežimuose tapo sužeisti 21. Devyni iš to būrio likosi ligoninėse, o kiti galėjo keliauti toliau. Trafikas buvo sulaikytas virš porą valandų iki nuvalė kelią.

Areštavo būrį kortomis lošėjų ir gemblerių

Praėjusį sekmadienį detektyvai mieste areštavo 189 asmenis. Iš to būrio tiktai 18 buvo kaltinami kaipo gemblerių agentai (bookmakers). Grupė kitų buvo kaltinami kaipo užlaikantieji gembleriavimui patalpas. Bet didžiuma buvo kaltinami tuo, kad jie patys lošė kortomis ar daisais už pinigus, arba ėmė "betus," dalyvavo lažybose už pinigus.

Laisvės koncertan atvyks svečių iš tolimų miestų

Ne bile kur girdėsi-matysi tokią parinktinę koncertinę programą, kokią pateikia dienraštis Laisvė. O Brooklyne ir apylinkėse nepateikia niekas kitas tokių, kad būtų gražios, liaudiškos ir reikšmingos.

Net dienraštis Laisvė ne bile kada įstengia tuos koncertus surengti, tiktai vieną kartą per metus. Tai dėl to lietuviai darbo žmonės iš arti ir iš toli, nesiskaitydami su myliomis nei nuovargiu, atvyksta į Laisvės koncertus.

Atvyks daug svečių iš tolimų miestų ir šiemet, kaip matome iš sekamo laiškelio, atrašyto R. Mizarai:

Brangus drauge!

Keletas shenandoriečių yra pasirengę atvažiuoti į Laisvės koncertą. Kad būtų užtikrinta vieta koncerte, tai, drauge, malonėkite palaikyti penkis tikietus po $1.50, kad visi būtų vienoj vietoje. O pinigus užmokėsime, kai atvažiuosime. Pinigai, kaip banke.

Na, tai iki pasimatymo.

Emilija Motuzienė.

★

Koncertas, į kurį taip gražiai lietuviškas svietas rengiasi, įvyks jau šį sekmadienį, spalio 29-tą, Liberty Auditorijoje, kampas Atlantic Ave. ir 110th St., Richmond Hill, N. Y.

Iš bile kur klausdami kelio, nepamirškite to **Hill,** nes didmiesčio ribose randasi du Richmondai.

Moterys keliaus į UN prašyti taikos

Apie tūkstantis moterų iš New Yorko ir iš kitų miestų keliaus į United Nations tos įstaigos 5 metų sukaktyje. Jos ten nuvyks prašyti Jungtines Tautas, kad grįžtų tarnauti tiems tikslams, kuriems buvo įkurtos. Kad stotų saugoti taiką.

Lietuvių Literatūros Draugijos apskritis savo konferencijoje taipgi išrinko delegatę. Delegacija iš New Yorko išvyks busais nuo Columbus Circle 9:30 antradienio ryto, spalio 24-tą. Sugrįš tą patį vakarą. Kelionės tikietas $1.50, delegatės registracija $1.

Atidaro naują unijos nariams centrą

Viešbučių darbininkų unijos ir viešbučių savininkų organizacijos bendru susitarimu atidaromas tų amatų darbininkams sveikatos centras prie 501 West 50th St., New Yorke.

Tris ketvirtadalius milijono dolerių kainuojąs penkių aukštų pastatas, tikimasi, kas metai aptarnaus nuo 10,000 iki 15,000 darbininkų, kuriems bus reikalingi sveikatos egzaminai ar gydymas. Samdys 125 daktarų ir 35 slaugių štabą.

Tvarką nustatys bendras unijų ir viešbučių savininkų atstovų paskirtas komitetas. O visas centro išlaikymo ir nariams sveikatos reikalų aptarnavimo lėšas mokės iš bendro samdytojų ir unijistų sumokamo sveikatos apdraudos ir gerovės fondo. Į tą fondą darbininkai moka savo algos 3 nuošimčius.

Ten pat bus pilnai įrengta ir vaistinė. Tačiau vaistus turės pirktis patys jų reikalingieji, nors, sakoma, nariams juos parduos be pelno, tai yra, už tiek, kiek už juos mokės vaistų gamintojams.

Paaukštino 155 policistus

Policijos viršininkas Murphy praėjusį penktadienį pakėlė į aukštesnius laipsnius 155 policistus. Jie užims vietas tų, kuriuos jis nužemino. Užims vietas ir tų, kurie buvo šiurkiai tyrinėti, kurie pasitraukė iš tarnybos pradėjus tyrinėti gemblerystę ir tariamuosius policijos su gembleriais sietus.

Paskirtasis detektyvų viršininku Conrad H. Rothegast pasirodęs taip "šėyru," jog net pasveikinusiems su gėlėmis įsakęs jas atsiimti atgal.

Brooklynietis politikierius Abe Stark, pernai buvęs išėjęs prieš O'Dwyer, šiemet sugrįžo darbuotis demokratams, pasisakė už Pecorą, jų kandidatą į majorą.

Baigia atvesti iš Texas naturalį gasą

Praėjusį sekmadienį pravesta po Harlem River didžiulė ryna, kuria atves iš Texas valstijos į visą didmiestį naturalį gasą. Padėtoji ryną turi 30 pėdų storio diametre. Rynos 568 pėdų ilgio ir 173 tonų svorio gabalui padėti vieton vartojo tris didžiuosius keltuvus.

Maliorius Harry Jablon, 24 metų, kaltinamas apiplėšime. Tą jis su savo sėbru įvykdęs darbo pertraukoje. Tačiau jį vistiek susekė. Jis ir Frank Ciavarelli nuteisti 6 iki 12 metų kalėti.

REAL ESTATE
Sekami namai parsiduoda per
Orman & Michelson
REAL ESTATE — INSURANCE

● **MASPETH**—Atskiras mūrinis namas, dviem šeimom su abiejais apartmentais naujam savininkui. Lotas 50X100. Aliejum šildomas. Du garažiai. Apartmentai turi 5 ir 4 kambarius. Prašo $12,500.

● **MASPETH** — Parsiduoda du namai, bendrai subudavoti, turinti po 7 kambarius. Abu garu apšildomi. Lotas kiekvienam — 30x100. Namai parsiduoda kartu arba atskirai. Abejuose yra tenantai, be lysų. Savininkas parduos už prieinamą kainą. Prašo pasiūlymų.

● **RIDGEWOOD**—Šešių šeimų mūrinis, pusiau atskiras namas. Cold flats. Įeigų arti $1,700 per metus. Išlaidų apie $500. Gerai užlaikomas namas. Netoli BMT Subway. Vienas apartmentas bus tuščias. Savininkas prašo $9,500.

● **OZONE PARK**—Trijų šeimų namas ant didelio 60x100 loto. Įeigos yra $142.50 per mėnesį, ir dar 4 kambariai bus tušti. Aliejum apšildomas. Savininkas prašo $18,000, bet gal dar nusileistų.

● **RICHMOND HILL**—Atskiras namas, perdirbtas dėl dviejų šeimų. Trys kambariai su uždarais porčiais bus tušti. Įnešti reikia tiktai $2,700. Yra GI morgičius už $8,200. Aliejum šildomas. Vienas garažius. Netoli Lefferts Blvd. stoties.

Turime keletą gerų apartmentinių namų nuo 12 iki 40 šeimų didumo Brooklyne, Richmond Hill ir Kew Gardens. Taipgi keletą gerų saliūnų. Taipgi vienai ir dviem šeimom namų Woodhavene ir Richmond Hill, Queens Village, ir tt.

Dėl daugiau informacijų kreipkitės pas
Orman & Michelson
111-15 Jamaica Ave., Richmond Hill
Telefonai:
VIrginia 9-0842 arba VIrginia 7-4111

ALP atsišaukė pas žmones aukų radijo programų fondui

Mažai darbiečiai gali gauti progų radijo programoms. Tačiau ir tam laikui, kurį galėtų gauti, stoka pinigų. Dėl to kongresmanas Vito Marcantonio atsišaukė, sakydamas:

"Tas įprastasis išsireiškimas: 'Taip veltui, kaip oras,' mūsų neliečia. Mes turime užsimokėti už progą įsigauti į orą su pranešimu apie American Labor Party... prasimušti per storą laikraštinės tylos užlaidą.

"Diena po dienos spauda užleidžia špaltas vietos didžiojo biznio ir karo kandidatų lošiamoms nevą kovoms. Diena po dienos ta pati spauda nuslepia stipriai kertančius Amerikos Darbo Partijos kandidatus — nuslepia tikruosius klausimus taikos, civilinių teisių, rendų kontrolės, diskriminacijos, mokyklų, aukštų taksų.

"Tik jūs galite sudaryti galimybę ALP balsui tapti išgirstu. Tiktai jūsų tuojautinė auka skubiajam ALP radijo fondui gali išlaikyti mūsų kandidatus ore iki rinkimų dienos..."

Darbiečių vyriausiais kandidatais yra:

John T. McManus į gubernatorių.

Dr. W. E. B. DuBois į Jungtinių Valstijų senatorių.

Paul L. Ross į New Yorko miesto majorą.

Kongresmanas Vito Marcantonio iš naujo kandidatuoja į kongresą iš 18-jo kongresinio distrikto New Yorke.

Yra ir daugiau darbiečių ar darbiečių remiamų kitų partijų kandidatų į kongresmanus ir kitoms pareigoms. Marcantonijus skaitomas svarbiausiuoju dėl to, kad jis tėra vienintėlis darbininkų atstovas Kongrese. Svarbiausių ir dėl to, kad prieš jį susivienijo visos šalies visos reakcinės jėgos. Tad jo sugrąžinimas į Kongresą būtų skaitomas žmonių pasisakymu už taiką ir už demokratijos išsaugojimą mūsų šalyje ir pasaulyje. **D-tis.**

Praėjusį pirmadienį į trafiko teismą Manhattane buvo atvykę ir pasimokėjo pabaudas už įvairius prasižengimėlius 3,162 motoristai. Tarpe tų radosi ir tokių, kurie pasimokėjo už pastatymą auto uždraustoje vietoje ties kavine, kur jie buvo užėję išsigerti kavos.

Migloje susidūrė du laivai

Netoli New Yorko uosto susidūrė du prekiniai laivai tirštoje migloje anksti praėjusio sekmadienio rytą. Pašaukė pagalbon pajūrio sargybinius. Danų laivą Erria nutraukė prieplaukon, o laivas Pelican State pabaigė atplaukti prieplaukon pats savo jėgomis.

91 metų amžiaus, 61 metai vagis

New Yorke tapo įkalintas Teddy Grant, žinomas kaipo "Grandpa Teddy." Jo namuose radę dėželę su daktariškais įrankiais. Ji buvusi dingusi iš daktaro mašinos Bronxe.

Senukas reiškė nuostabą, kad jis įtartas vagystėje. Jis ėmė spėlioti — gal svečias jam dėželę palikęs, o gal jo žento, gal jo draugo daktaro.

Aiškinimasis baigėsi nuoraukomis jo veido ir pirštų. Po to jau aiškino policija; anot policijos rekordų, jis pradėjęs vagiliauti ar bent pirmu kartu buvęs suimtas ir nuteistas būdamas 30 metų. Paskiau, bėgiu 61 metų, jis pusę to laiko pralcidęs kalėjimuose.

Vagystėms pateisinti jis visuomet rasdavęs rimtų priežasčių. Vienoj paskiausių, sučiuptas su apie $1,000 vertės kvepalų, jis teisinosi, kad jo kambarys dvokė, jis ruošėsi kvepalais jį pagerinti.

Motinos protestavo iškėlimą vaikų

Apie du šimtai motinų ir vaikų pikietavo liaudies mokyklos 188-tos pastatą ties E. Houston ir Lewis St., New Yorke. Jos protestavo perkėlimą 300 jaunamečių iš 4-sios mokyklos į 188-tą.

Tarp 4 ir 188 mokyklų yra 10 blokų tolio. Jaunamečiams vaikams yra nepatogu ir pavojinga vaikščioti vieniems. Ir neįmanoma juos palydėti, nes išėjus tokiam ilgam laikui butų pavojinga palikti namie mažuosius vaikus.

Pikietuotojos pasiuntė delegaciją į City Hall.

Dr. M. Maisel
Staigios ir Įsisenėjusios Vyrų ir Moterų Ligos
Odos Ligos, Bendras Nusilpimas, Inkstai ir Pūslė, Reumatizmas.
Kraujo ir Šlapumo Tyrimas. Ištyrimas $3.00.
107 East 17th Street,
(arti 4th Ave.—Union Square)
New York City.
VALANDOS:
Kasdien 10:00—1:00, 4:00—7:00.
Sekmad. 11:00 A. M. iki 1:00 P. M.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO ar ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.
TELEVISION
Telefonas EVergreen 4-8969

Jau verbuoja talką March of Dimes kampanijai

Mrs. John J. Traynor, 1951-siems metams March of Dimes kampanijos vedėja Kings apskrityje, praneša Laisvei, jog Brooklyno Protestonų Taryba pažadėjo visuotiną kooperaciją.

Įstaiga jau išsiuntinėjo savo parapijoms pakvietimus verbuoti savanorius aukų rinkėjus ir paskyrė sausio 21-mą visose bažnyčiose atsišaukti aukų.

Fondas gelbsti gydyti ištiktus vaikų paralyžiaus ir veda tyrinėjimus daugiau sužinoti apie ligos priežastis ir priemones gydymui.

Džiūrė pradėjo tirti kitą gemblerių grupę

Tyrinėjančioji gemblerius (bookies) ir jų sietus su vietine policija Brooklyno grand džiūrė pradėjo tyrinėti kitą gemblerių grupę.

Lig šiol tyrinėjo Harry Gross'o grupę. Ji skaitoma karališkai pelninga, net policijai išmokėdavusi po $1,000,000. Taip buvo skelbiama iš teismabučio išeinančiose kalbose. Tačiau ir ši, antroji grupė, sakoma, esanti lygiai svarbi.

Sąryšyje su pradėjimu tirti antrąją grupę, buvo pašaukti dešimtis buvusių slaptosios policijos agentų liūdyti teisme. Jie visi dirbę gemblerystės seklių skyriuje. Ypačiai nori jų klausti, kaip galėjo atsitikti, kad tos gemblerių grupės narys Hackmeyer buvęs 51 kartą areštuotas, bet nei dienos nekalėjęs.

Du pašauktųjų liūdyti tuojau įteikė reikalavimus juos tuojau atleisti ant pensijos. Atleistieji ant pensijos skaitosi išpareigoti, jiems nepriklausoma liūdyti apie tarnybines problemas.

Dionne penketukės išvyko į Montreal, iš kur grįš į Toronto ir namo, mokyklon.

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometristai
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktelliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, PH. G.
Tel. EV. 7-6233

Petras Kapiskas
PALAIKO
Bar & Grill
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

Help Wanted Agcy Tel. Plaza 7-2896
HELP WANTED—FEMALE

Motinai pagelbininkė—namų darbininkė. 3 vaikai. Košerni namai. Vėliausius paliūdijimus. Guolis vietoje. $35. CL. 2-5994. (201-203)

Namų darbininkė. Guolis vietoje. Patyrusi. Paliūdijimai. Bendix. Maža šeima. $35 į savaitę. NAvarre 8-9791. (201-205)

Namų darbininkė. Abelnam darbui. Košernas virimas. $45. Nuosavas kambarys ir vana. Guolis vietoje. CL. 8-2166. (201-203)

Tarnaitė — guolis vietoje. Gera namų darbininkė, mylinti vaikus. $150 į mėnesį. Turime lėkščių ir baltinių plovimui mašiną. NI. 8-8880. (202-204)

Ar jūs jieškote draugiškų namų? Reikalinga auklė — namų darbininkė. Dirbanti pora. 16 menesių amžiaus vaikutis. Mylinti vaikus. Vėliausius paliūdijimus. ES. 5-1512.

Ar jūs jieškote sau gimininių namų? Auklė, namų darbininkė prie biznierių poros. 16 mėnesių vaikas, vėliausi paliūdijimai, mylinti vaikus. ES. 5-1512.

Namų darbininkė, lengvas virimas guolis vietoje 2 paaugę vaikai, privatiniai linksmūs namai, skalbiamoji mašina, nuoaltinis darbas, paliūdijimai, $35. DI. 2-5392. (203-5)

Namų darbininkė, patyrusi, mylinti vaikus, gera alga, guolis vietoje, linksma aplinka. BO. 3-2849. (203-5)

Namų darbininkė, virėja, keturi kambariai, 2 vaikai, guolis vietoje, $30 į savaitę. KI. 6-2738. (203-5)

Namų darbininkė, vaikų prižiūrėtoja, guolis vietoje, su paliūdijimais, $135 į mėnesį HI. 4-6849. (203-5)

Namų darbininkė, paprastas virimas, mylinti vaikus, su vėliausiais paliūdijimais. Great Neck 2-1806. (203-5)

Reikalinga viduramžė moteris namų darbui, mylinti vaikus. Miegoti ten pat. Privalo turėti vėliausio laiko liūdymus. Priims dipukę. Mokestis — $20 savaitei. Patogi aplinka. Pakankamai liuoslaikio. Telefonas TA. 3-2019. (203-205)

Praėjusį sekmadienį buvo sugrįžusi vasarinė temperatūra, 73 laipsniai. Vakarą oras atšalo. Naktį užėjo šaltas lietus su vėju.

Susidūrė du sunkvežimiai Brooklyne ties 84th St. ir 17th Ave. abu apvirto. Sužeisti 4 asmenys.